

VENDIM
Nr. 304, datë 11.5.2022

**PËR MIRATIMIN E REKOMANDIMEVE PRIORITARE NË LUFTËN KUNDËR
KRIMINALITETIT, PËR VITIN 2022**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 103, të ligjit nr. 97/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, dhe të pikës 32, të nenit 6, të ligjit nr. 8678, datë 14.5.2001, “Për organizimin dhe funksionimin e Ministrisë së Drejtësisë”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Drejtësisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rekomandimeve prioritare në luftën kundër kriminalitetit, për vitin 2022, sipas tekstit, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohet ministri i Drejtësisë t’ia përcjellë menjëherë rekomandimet prioritare Prokurorit të Përgjithshëm, si dhe t’ua bëjë ato të njohura drejtuesve të prokurorive të të gjitha shkallëve dhe drejtuesit të Prokurorisë së Posaçme, në një mbledhje të përbashkët, jo më vonë se 1 (një) muaj nga data e miratimit të këtij vendimi.

3. Ngarkohet ministri i Drejtësisë të ndjekë, në vazhdimësi, mënyrën e zbatimit të këtyre rekomandimeve, sipas legjislacionit në fuqi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

REKOMANDIME PRIORITARE
NË LUFTËN KUNDËR KRIMINALITETIT PËR VITIN 2022
TIRANË, PRILL 2022

Lufta pa kompromis kundër kriminalitetit ka qenë dhe mbetet një nga prioritetet kyçe të qeverisë shqiptare, e artikuluar në shumë dokumente politike dhe strategjike dhe e materializuar në masa për ashpërsimin e legjislacionit ndëshkues dhe përforcimin e kapaciteteve dhe infrastrukturës së institucioneve ligjzbatuese. Në këtë kuadër, Ministria e Drejtësisë, bazuar në detyrimet e ligjit nr. 97/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, ka përgatitur rekomandimet prioritare të Këshillit të Ministrave për Prokurorin e Përgjithshëm në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2022.

Rekomandimet janë fokusuar në 5 (pesë) drejtime kryesore:

- a) Garantimi i pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit;
- b) Lufta kundër korrupsionit;
- c) Lufta kundër krimit të organizuar;
- ç) Respektimi i të drejtave të njeriut;
- d) Bashkëpunimi ndërinstitucional.

Thelbi i rekomandimeve bazohet në vizionin, politikat, prioritetet dhe objektivat e programit qeverisës 2021-2025¹; Strategjisë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2021-2025 dhe të planit të saj të veprimit²; Planit Kombëtar për Integrimin Evropian 2021-2023³; Rekomandimet e progresraportit për Shqipërinë të Komisionit Evropian për vitin 2021; Planit të veprimit 2015-2023 në zbatim të Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit⁴; Strategjisë kundër Krimit të Organizuar dhe Krimeve të Rënda 2021-2025 dhe planit të veprimit 2021-2022⁵; raportet e organizmave kombëtarë dhe ndërkombëtarë

¹ Publikuar në faqen zyrtare: https://kryeministria.al/wp-content/uploads/2021/10/Programi_Qeverisës_2021-2025.pdf

² Miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 823 datë 24.12.2021, Botuar në Fletoren Zyrtare nr. 205, datë 30.12.2021.

³ Plani Kombëtar për Integrimin Evropian nuk është miratuar ende nga Këshilli i Ministrave, pasi është në fazën e projektvendimit.

⁴ Miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 516, datë 1.7.2020, botuar në Fletoren Zyrtare nr. 126, datë 7.7.2020.

⁵ Miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 1140, datë 24.12.2020, botuar në Fletoren Zyrtare nr. 4, datë 12.1.2021.

joqeveritarë⁶ lidhur me monitorimet për çështjet e korrupsionit, krimit të organizuar dhe trafikut të lëndëve narkotike, si dhe dokumente të tjera më rëndësi strategjike. Gjithashtu, pjesë e përmbajtjes së rekomandimeve janë edhe masat e propozuara nga Ministria e Ekonomisë dhe Financave, Ministria e Brendshme, Ministria e Mbrojtjes si dhe Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, të cilat kanë në përbërje të tyre personel me funksionet e policisë gjyqësore. Rekomandimet janë mbështetur në analizën e të dhënave statistikore të dërguara nga organi i prokurorisë, kjo me qëllim evidentimin e trend-eve si në llojin dhe formën e veprimtarive kriminale ashtu edhe në numër pjesëmarrjeje në to, përgjatë vitit 2021⁷.

Po kështu, vijimësisht është ndjekur nga Ministria e Drejtësisë implementimi i rekomandimeve të dhëna për vitin 2021, duke analizuar dhe vlerësuar përmbushjen e tyre, ndërsa problematikat e evidentuara kanë shërbyer si bazë për të adresuar rekomandime konkrete për vitin 2022.⁸

Duhet theksuar se tashmë ndjekja penale ka marrë dimensione të reja, pasi ka filluar funksionimin e saj Byroja Kombëtare e Hetimit, procesi i rivlerësimit kalimtar të prokurorëve (*vetting*) ka dhënë efektin e pritshëm në ndryshimin e besimit të publikut te drejtësia, ka ndryshuar qasja e bashkëpunimit dhe ndërveprimi institucional brenda dhe jashtë vendit drejt forcimit të intensifikimit, duke sjellë, për rrjedhojë, rezultate të prekshme dhe të ndjeshme në konsolidimin e shtetit të së drejtës.

Rekomandimet prioritare që Këshilli i Ministrave adreson për t'u ndjekur nga organi i prokurorisë në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2022 janë:

1. Garantimi i pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit

Roli i prokurorit në procedurën penale përbën faktor të rëndësishëm në përmbushjen me sukses të politikave penale të shtetit të së drejtës dhe në forcimin e besimit të publikut te sistemi i drejtësisë. Rekomandimi për garantimin e pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit bazohet në forcimin e elementeve të tilla, si profesionalizmi, përgjegjshmëria, integriteti dhe besimi. Strukturat, mekanizmat dhe rregullat materiale dhe procedurale në organizimin dhe funksionimin e prokurorisë kanë ndikim të drejtpërdrejtë në forcimin dhe konsolidimin e pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit. Funksionimi me kapacitet të plotë dhe me efektshmëri i institucioneve të reja ligjzbatuese të drejtësisë krijojnë premisa të sigurta për suksesin e hetimit dhe ndjekjes penale.

Prokurori i Përgjithshëm luan rol kyç në garantimin e mbarëvajtjes së veprimtarisë së prokurorisë dhe në sigurimin e pavarësisë dhe autonomisë së prokurorit në marrjen e vendimeve gjatë ushtrimit të detyrës. Në kuadër të reformës në drejtësi është ngritur një arkitekturë e re gjithëpërfshirëse institucionale për luftën kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar, e quajtur Struktura e Posaçme

⁶Progres Raporti për Shqipërinë i Komisionit Europian i vitit 2021, publikuar në "Report, Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2020 Communication on EU Enlargement Policy" https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/albania-report-2021_en; Indeksi vjetor i korrupsionit i Transparency International, Corruption perception Index 2021, publikuar në faqen zyrtare: <https://www.transparency.org/en/cpi/2021/index/nzl> ; World Justice project "Indeksi i sundimit të ligjit 2021, raport vjetor, përgatitur nga një grup ekspertësh vendas dhe të huaj, ka paraqitur të dhënat e administruara nga perspektiva e publikut të zakonshëm në lidhje me zbatimin e ligjit. Publikuar në faqen web: <https://worldjusticeproject.org/our-work/wjp-rule-law-index/wjp-rule-law-index-2021>.

Raporti i Departamentit Amerikan të Shtetit- International Narcotics Control Strategy Report Volume 1-Drug and Chemical Control, publikuar në 1 mars 2022 në faqen zyrtare: [2022 INCSR Vol 1 Final for Printing-Rev. 2-24 1.35pm \(state.gov\)](https://www.state.gov/2022/INCSR-Vol-1-Final-for-Printing-Rev-2-24-135pm) dhe Volume 2- Money Laundering and Financial Crimes, publikuar në 1 mars 2022 në faqen zyrtare [2022 INCSR-Volume II: Money Laundering \(As submitted to Congress\) - United States Department of State](https://www.state.gov/2022/INCSR-Vol-II-Money-Laundering-As-submitted-to-Congress)

⁷Ministria e Drejtësisë ka kërkuar me shkresën nr. 114/2 prot., datë 31.1.2022 kontribut nga Ministria e Ekonomisë dhe Financave, Ministria e Brendshme, Ministria e Mbrojtjes si dhe Ministria e Mjedisit. Ministria e Brendshme ka përcjellë kontribut në rrugë elektronike me shkresën e tyre nr. 1096/3 prot., datë 6.4.2022, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit ka përcjellë kontribut me shkresat nr. 1281/1 prot., datë 11.2.2022, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 114/4 prot., datë 14.2.2022 dhe shkresën nr. 112 prot., datë 9.2.2022, protokolluar me nr. 114/3 prot., datë 10.2.2022 të Agjencisë Kombëtare të Pyjeve; Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka përcjellë kontribut me shkresat nr. 1895/1 prot., datë 11.2.2022 të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave dhe Agjencisë së Mbikëqyrjes së Lojërave të Fatit, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 114/5 prot., datë 14.2.2022, dhe shkresën nr. 1895/2 prot., datë 17.2.2022 të Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 114/6 prot., datë 18.2.2022, Ministria e Mbrojtjes me shkresën nr. 566/5 prot., datë 24.2.2022, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207 prot., datë 24.2.2022. Gjithashtu me shkresën nr. 114/1 prot., datë 31.1.2022 ka kërkuar statistikën për vitin 2021 nga Prokuroria e Përgjithshme dhe Prokuroria e Posaçme (SPAK).

⁸Ministria e Drejtësisë me shkresat e saj nr. 3249/1 prot., datë 5.11.2021 dhe nr. 114 prot., datë 11.1.2022 i ka kërkuar Prokurorit të Përgjithshëm informacion lidhur me ecurinë e zbatimit të Rekomandimeve për vitin 2021. Prokuroria e Përgjithshme ka informuar me shkresat e saj nr. 942/24, datë 6.1.2022 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 3249/2 prot., datë 7.1.2022 dhe shkresën nr. 942/44 prot., datë 2.3.2022, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207/1 prot., datë 3.3.2022.

kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK) e përbërë nga Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar⁹ dhe Byroja Kombëtare e Hetimit¹⁰ për hetimin e çështjeve të korrupsionit dhe krimit të organizuar.

Veprat penale të cilat përfshihen në kompetencën lëndore të Prokurorisë së Posaçme (SPAK), të përcaktuara nga Kodi i Procedurës Penale dhe legjislacioni i posaçëm¹¹, janë vepra penale me një rëndësi të veçantë, për shkak të kategorisë së veprës penale ose/dhe subjektit nga i cili ato kryhen¹².

Gjatë vitit 2021 Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar¹³, ka pasur një rol mjaft aktiv. Institucioni ka ardhur duke u konsoliduar në mënyrë të vazhdueshme dhe duke dhënë rezultate konkrete, të dukshme në ushtrimin e ndjekjes penale kundër korrupsionit, krimit të organizuar, pastrimit të parave, abuzimit me fondet publike dhe hetimeve pasurore për sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve kriminale. Janë marrë masat për rritjen e rolit aktiv të prokurorit në hetimin paraprak, për shtimin e hetimeve të filluara kryesisht nga vetë organi i prokurorisë, garantimin e pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit në mënyrë që të rritet efektiviteti i ushtrimit të ndjekjes penale, duke garantuar dhe respektimin e të drejtave të njeriut.

Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar në kuadër të ushtrimit me efektivitet të ndjekjes penale brenda kompetencave ka forcuar bashkëpunimin me Prokurorinë e Përgjithshme dhe institucionet e tjera ligjzbatuese brenda vendit: Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit, Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, Shërbimin për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme, Shërbimin Informativ të Shtetit, Kontrollin e Lartë të Shtetit, Inspektorin e Lartë të Drejtësisë. Gjithashtu, ky institucion ka forcuar bashkëpunimin me autoritetet e huaja në fushën e luftës kundër krimit të organizuar, korrupsionit, pastrimit të parave dhe terrorizmit, si dhe me organizmat ndërkombëtarë, si EUROJUST dhe EUROPOL, si rezultat i të cilave janë regjistruar procedime, janë kryer hetime dhe aksione të përbashkëta kundër aktivitetit kriminal të organizuar dhe me shtrirje ndërkombëtare.

Konkretisht, për periudhën e vitit 2021 rezultojnë se¹⁴ nga organi i Prokurorisë së Posaçme janë paraqitur të dhëna statistikore në lidhje me veprat penale që ka në kompetencë lëndore, ku janë hetuar gjithsej 715¹⁵ procedime penale, nga të cilat 352 procedime penale janë mbartur nga viti 2020, ndërsa 363 procedime penale janë regjistruar nga Prokuroria e Posaçme gjatë vitit 2021 si procedime penale të reja. Nga 363 procedime penale të reja të filluara në vitin 2021, 70 procedime penale janë dërguar për kompetencë nga prokuroritë e rretheve gjyqësore dhe 18 procedime penale janë regjistruar kryesisht nga Prokuroria e Posaçme. Për 40 procedime penale është vendosur bashkimi i çështjes, duke shkuar në 675 procedime penale, me 519 persona nën hetim. Krahasuar me të dhënat e pasqyruara në raportin e vitit 2020, rezultojnë një rritje e numrit të procedimeve të hetuara me 127 procedime më tepër, por vihet

⁹ Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka 17 prokurorë të caktuar në mënyrë të përhershme. Ligji ka përcaktuar një numër prej 15 prokurorësh. Por me vendimin e Kuvendit nr. 6/2021 “Për përcaktimin e numrit të Prokurorëve të Prokurorisë së Posaçme” është miratuar kërkesa e iniciuar nga drejtuesi i Prokurorisë së Posaçme për rritjen e numrit të prokurorëve nga 15 në 20 prokurorë.

¹⁰ Byroja Kombëtare e Hetimit më datë 8.9.2020 ka shpallur thirrjen për përzgjedhjen e 60 hetuesve të BKH-së dhe pasi kanë kaluar të gjitha fazat e përzgjedhjes janë emëruar në detyrë më datë 7.5.2021, 32 hetues të BKH-së. Procesi po vijon për plotësimin e 28 pozicioneve si hetues të paplotësuar.

¹¹ Ligji nr. 95/2016 “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për të luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar”.

¹² Neni 75/a i Kodit të Procedurës Penale: *Gjykata kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar gjykon: a) krimet e parashikuara nga nenet 230, 230/a, 230/b, 230/c, 230/ç, 231, 232, 232/a, 232/b, 233, 234, 234/a, 234/b, 244, paragrafi 2, 244/a, 245, 245/1, paragrafët 2 dhe 4, 257, 258, paragrafi 2, 259, paragrafi 2, 259/a, 260, 312, 319, 319/a, 319/b, 319/c, 319/ç, 319/d, 319/dh, 319/e, 328 dhe 328/b të Kodit Penal;*

b) çdo veprë penale e kryer nga grupi i strukturuar kriminal, organizata kriminale, organizata terroriste dhe banda e armatosur, sipas përcaktimeve të Kodit Penal;

c) akuzat penale kundër Presidentit të Republikës, Kryetarit të Kuvendit, Kryeministrit, anëtarit të Këshillit të Ministrave, gjyqtarit të Gjykatës Kushtetuese dhe të Gjykatës së Lartë, Prokurorit të Përgjithshëm, Inspektorit të Lartë të Drejtësisë, kryetarit të bashkisë, deputetit, zëvendësministrit, anëtarit të Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, dhe drejtuesve të institucioneve qendrore ose të pavarura të përcaktuara në Kushtetutë ose në ligj;

ç) akuzat penale kundër ish-funksionarëve të mësipërm, kur vepra është kryer gjatë ushtrimit të detyrës.

¹³ Referuar Raportit Vjetor për vitin 2021 mbi veprimtarinë e Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

¹⁴ Raporti Vjetor 2021 mbi veprimtarinë e Strukturës së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

¹⁵ Për vitin 2020 kanë qenë regjistruar 588 procedime penale, ku 384 procedime kanë qenë të regjistruara nga vetë Prokuroria e Posaçme dhe nga ku 18 kanë qenë regjistruar kryesisht.

re një ulje e lehtë e numrit të personave nën hetim me 227¹⁶ persona më pak, ndërsa numri i procedimeve të regjistruara kryesisht vijon të mbetet në të njëjtat shifra, rreth 2,5% e totalit të procedimeve të hetuara.

Në lidhje me rekomandimin për garantimin e pavarësisë dhe përgjegjshmërisë së prokurorit, nga të dhënat e përcjella nga organi i prokurorisë¹⁷ lidhur me zbatimin e rekomandimeve prioritare të dhëna për vitin 2021 në zbatim të Rezolutës së Kuvendit datë 14.6.2021, Prokurori i Përgjithshëm ka nxjerrë një sërë udhëzimesh për zbatim nga prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm. Konkretisht, janë miratuar: udhëzimi nr.4, datë 9.7.2021, “Për rekomandimet prioritare të Këshillit të Ministrave në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2021 në prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm”, si dhe urdhri nr.79, datë 9.7.2021, “Për miratimin e planit të veprimit për zbatimin e rekomandimeve të Këshillit të Ministrave në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2021”.

Gjithashtu, me synimin për të garantuar pavarësinë e prokurorit, Prokurori i Përgjithshëm ka miratuar udhëzimin e përgjithshëm nr.10, datë 30.12.2021, “Për ushtrimin e funksionimit të monitorimit në sistemin e prokurorisë dhe bashkërendimi me institucionet kushtetuese e ligjore”, në bashkëpunim me ekspertët e EURALIUS V; urdhrin nr.61, datë 2.6.2021, në zbatim të të cilit ka ngritur grupe pune për inspektimin e veprimtarisë administrative dhe procedurale të oficerëve të policisë gjyqësore në prokurorinë e një rrethi gjyqësor; si dhe urdhrin nr.92, datë 30.7.2021, “Për përdorimin e regjistrit elektronik dhe përfitimin e statistikave për çështje të pastrimit të parave në prokuroritë e shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm”, për implementimin e sistemit elektronik e-tracking PRESTO, i përgatitur me mbështjetjen e projektit Euralius V.

Këto akte nënligjore, të publikuara në faqen zyrtare të Prokurorisë së Përgjithshme, u janë shpërndarë të gjithë prokurorëve, si dhe janë udhëzuar drejtuesit e prokurorive që në zbatim të kompetencave të tyre ligjore të marrin masa me qëllim garantimin e pavarësisë së prokurorit në ushtrimin e funksionit dhe për të siguruar efikasitetin, ligjshmërinë dhe transparencën në veprimtarinë e prokurorive të cilat drejtojnë.

Prokuroria e Përgjithshme, në kuadër të forcimit të kontrollit dhe llogaridhënies së prokurorit, me synim rritjen e bashkëpunimit me institucionin e Inspektorit të Lartë të Drejtësisë (ILD) ka nënshkruar marrëveshjen e bashkëpunimit me nr.248, datë 5.2.2021, “Për kryerjen e inspektimeve institucionale e tematike dhe për shkelje individuale të magistratëve/prokurorëve në prokuroritë me juridiksion të përgjithshëm”. Në kuadrin e zbatimit të kësaj marrëveshjeje, Prokuroria e Përgjithshme ka informuar Inspektorin e Lartë të Drejtësisë se përgjatë vitit 2020 dhe në vijim ka evidentuar disa problematika për të cilat ka kërkuar kryerjen e inspektimeve tematike në prokuroritë pranë gjykatave të shkallës së parë Tiranë, Durrës, Elbasan, Fier, Korçë, Shkodër dhe Vlorë. Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme ka evidentuar tri raste shkeljesh individuale të konstatuara nga prokurorë (në një rast drejtues) të cilat i janë dërguar Inspektorit të Lartë të Drejtësisë për iniciim të procesit të hetimit/inspektimit.

Gjatë vitit 2021¹⁸ Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka pasur një bashkëpunim mjaft efektiv me Inspektorin e Lartë të Drejtësisë (ILD) dhe Këshillin e Lartë të Prokurorisë. Ky bashkëpunim ka konsistuar në ndihmën që u jep Prokuroria e Posaçme këtyre institucioneve nëpërmjet dhënies në kohë reale të informacioneve të kërkuara e që lidhen me verifikimin e subjekteve për të cilat kryhen verifikime për shkelje të natyrës disiplinore.

Prokuroria e Përgjithshme, në kuadër të rritjes së rolit aktiv të prokurorit, ka normuar masa për rritjen e rolit aktiv të prokurorit në hetimet paraprake dhe kryerjen e hetimeve proaktive nëpërmjet udhëzimit nr.4, datë 9.7.2021, të lartpërmendur, ku si rezultat në vitin 2021 është rritur numri i hetimeve proaktive dhe me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit në kuadrin e 655 procedimeve penale, e cila rezulton me një rritje prej 3.9% të numrit të procedimeve proaktive, proces i finalizuar me arrestimin në flagrancë/ndalimin e 640 personave të dyshuar për kryerjen e veprave penale në kompetencë të prokurorive pranë gjykatave të shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm. Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme ka planifikuar për të ardhmen përgatitjen e një projektudhëzimi të përgjithshëm “Për rritjen e rolit të prokurorisë në fillimin e hetimit kryesisht dhe hetimin penal proaktiv”, si dhe rritjen e efikasitetit në bashkërendimin, koordinimin dhe monitorimin sipas ligjit me

¹⁶ Për vitin 2020 kanë qenë 746 persona nën hetim.

¹⁷ Me shkresat e tyre nr. 942/44 prot., datë 2.3.2022 dhe nr. 942/43 prot., datë 2.3.2022 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207/1 prot., datë 3.3.2022 dhe nr. 1341 prot., datë 3.3.2022.

¹⁸ Referuar Raportit Vjetor për vitin 2021 të veprimtarisë së Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

agjencitë ligjzbatuese përkatëse, me qëllim rritjen e efektivitetit në luftën kundër krimeve të rënda e sensitive nëpërmjet hetimeve kriminale dhe financiare proaktive dhe të bazuara në inteligjencë.

Me qëllim rritjen e efektivitetit dhe të llogaridhënies së strukturave të policisë gjyqësore janë nxjerrë akte nënligjore nga Prokurori i Përgjithshëm dhe akte të përbashkëta me institucionet e tjera. Në udhëzimin e përgjithshëm nr. 4/2021 të sipërpërmendur janë normuar masa administrative dhe procedurale për nxitjen e rolit aktiv të prokurorëve dhe drejtuesve për ushtrimin e kontrollit efektiv të prokurorit, si dhe të rolit të prokurorëve për ushtrimin sistematik të kontrollit të oficerëve të Policisë Gjyqësore në ecurinë e hetimit të procedimeve lidhur me ligjshmërinë, objektivitetin, plotshmërinë dhe respektimin e afateve procedurale dhe vlefshmërinë e akteve.

Prokurori i Përgjithshëm me urdhrin nr. 61, datë 2.6.2021 të sipërpërmendur ka ngritur grupe pune për inspektimin e veprimtarisë administrative dhe procedurale të oficerëve të policisë gjyqësore në prokurorinë e një rrethi gjyqësor. Grupi i punës i Prokurorisë së Përgjithshme, në bashkëpunim me ekspertët e projektit EURALIUS V, kanë përgatitur udhëzimin e përgjithshëm, të miratuar nga Prokurori i Përgjithshëm, me nr. 10, datë 30.12.2021, “Për ushtrimin e funksionimit të monitorimit në sistemin e prokurorisë dhe bashkërendimi me institucionet kushtetuese e ligjore”, i cili synon unifikimin e mënyrës së ushtrimit të funksioneve mbikëqyrëse/verifikuese nga strukturat/autoritetet e monitorimit në sistemin e prokurorisë me juridiksion të përgjithshëm, iniciimin e inspektimeve tematike individuale të oficerëve të policisë gjyqësore të seksioneve dhe shërbimeve policore, në bashkëpunim me Inspektorin e Lartë të Drejtësisë dhe Komisionin e Policisë Gjyqësore.

Për shkeljet disiplinore të oficerëve të policisë gjyqësore, Prokurori i Përgjithshëm i është drejtuar Komisionit të Policisë Gjyqësore për 4 raste, e konkretisht:

- i. mbi bazën e një akti kontrolli të realizuar në seksionin e policisë gjyqësore pranë një prokurorie të rrethit gjyqësor, është propozuar fillimi i hetimeve disiplinore për dy oficerë të policisë gjyqësore;
- ii. mbi rekomandimin e Avokatit të Popullit, pas verifikimeve të kryera, është propozuar fillimi i hetimeve për një oficer policie gjyqësore pranë komisarit të policisë për shkelje procedurale;
- iii. është propozuar fillimi i hetimit për shkelje disiplinore për dy oficerë të seksionit të policisë gjyqësore pranë një prokurorie;
- iv. për një oficer të policisë gjyqësore pranë një prokurorie rrethi gjyqësor, ndaj të cilit është caktuar masa e sigurimit arrest në burg si i dyshuar për kryerjen e një veprë penale, është kërkuar pezullimi nga detyra.

Në lidhje me strukturat e policisë gjyqësore pranë Prokurorisë së Posaçme (SPAK), nga të dhënat e pasqyruara në raportin e vitit 2021 rezulton se:

- Struktura e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK), përgjatë vitit 2021 shpalli njoftimin për konkursin për hetues në Byroën Kombëtare të Hetimit, për 32 (tridhjetë e dy) vende vakante për hetues, në mbështetje të ligjit nr. 95/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për të luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar”, në të cilin aplikuan 572 aplikantë.

- Në përfundim të këtij procesi, i cili u bë i mundur në sajë të mbështetjes së Komisionit Ndërkombëtar të Rishikimit, i përbërë nga ekspertë të caktuar nga Ambasada e Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe Delegacioni i Bashkimit Evropian në Tiranë, u arritën të kualifikoheshin dhe të përzgjidheshin 32 (tridhjetë e dy) kandidatë për hetues të Byrosë Kombëtare të Hetimit. Këta kandidatë iu nënshtruan kontrollit të figurës dhe pasurisë nga Komisioni i Vettingut, i përbërë nga dy prokurorë të Prokurorisë së Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar dhe një gjyqtar i Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar Tiranë dhe i janë nënshtruar trajnimit.

Në kuadër të garantimit të paanshmërisë dhe shmangies nga çdo lloj influence ose ndikimi ndaj prokurorit gjatë kryerjes së hetimeve në zbatim të urdhrit të Prokurorit të Përgjithshëm nr. 164, datë 18.12.2020, “Për miratimin e rregullores standard të organizimit dhe funksionimit të prokurorive pranë gjykatave të apelit me juridiksion të përgjithshëm”, hyrë në fuqi më 1 janar 2021, drejtuesit e prokurorive përkatëse kanë miratuar rregulloret standard për organizimin dhe funksionimin e prokurorive që drejtojnë, me synimin për të siguruar eficiencën dhe efikasitetin në veprimtarinë administrative dhe për të siguruar efikasitetin në organizimin, drejtimin, koordinimin, mbikëqyrjen/monitorimin e punës në çdo prokurori, duke garantuar paanshmërinë dhe shmangien e çdo lloj influence ose ndikimi ndaj prokurorit. Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme, në bashkëpunim me projektin EURALIUS V, ka përgatitur projektudhëzimin e përgjithshëm “Për heqjen dorë dhe zëvendësimin e prokurorit” me synim unifikimin e qëndrimeve dhe sjelljeve ligjore të prokurorit për shmangien e çdo paanshmërie, papajtueshmërie ose konflikti i interesit në ushtrimin e funksioneve të tyre.

Prokuroria e Përgjithshme, rekomandimin mbi marrjen e masave për rritjen e kapaciteteve profesionale e ka trajtuar me prioritet si në aktet nënligjore të nxjerra nga Prokurori i Përgjithshëm, po ashtu dhe nëpërmjet bashkërendimit me Komisionin e Policisë Gjyqësore dhe bashkëpunimin me Shkollën e Magjistraturës dhe me misionet/projektet ndërkombëtare që asistojnë në fushën e drejtësisë penale. Në kuadrin e trajnimit vazhdues të magjistratëve, përgjatë vitit 2021 në Shkollën e Magjistraturës janë organizuar dhe zhvilluar 76 aktivitete ku kanë marrë pjesë 563 prokurorë. Prokuroria e Përgjithshme, në bashkëpunim me PAMECA V, në janar 2021 ka organizuar trajnime të përbashkëta, në dy module “Mbi pastrimin e parave dhe hetimin financiar e pasuror” dhe “Mbi veprat penale që lidhen me detyrën” ku kanë marrë pjesë prokurorë të juridiksionit të përgjithshëm dhe Prokurorisë së Posaçme, oficerë të policisë gjyqësore të seksioneve dhe shërbimeve, përfshirë edhe agjencitë e zbatimit të ligjit (Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit dhe Pastrimit të Parave, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurisë dhe Konfliktit të Interesave, Kontrolli i Lartë i Shtetit) gjithsej 148 persona.

Lidhur me rekomandimin për mirëfunksionimin e sistemit elektronik të ndarjes së çështjeve në prokurori (sistemi CAMS), Prokuroria e Përgjithshme ka vijuar punën e nisur nga grupi i punës me mbështetjen e projektit EURALIUS V, për identifikimin e problemeve në sistemin e menaxhimit të çështjeve (CAMS) i cili nuk është funksional, si dhe janë hedhur hapat e parë për një sistem të integruar të menaxhimit të çështjeve, proces që drejtohet nga Këshilli i Lartë Gjyqësor. Prokuroria e Përgjithshme ka vijuar bashkëpunimin me ekspertët e projektit EURALIUS V, me qëllim përmirësimin dhe funksionimin e sistemit statistikor, sistemit të analizës dhe digjitalizimit të regjistrave në prokurori. Në pamundësi për të vënë në funksion sistemin CAMS, i cili nuk është më funksional, si dhe në zbatim të planit të veprimit ICRG/FATF-Shqipëri, Prokuroria e Përgjithshme, me mbështetjen e projektit EURALIUS V, ka vijuar punën për hartimin e një programi statistikor, duke përgatitur sistemin elektronik e-tracking PRESTO, për implementimin e të cilit Prokurori i Përgjithshëm nxorri urdhrin nr.92, datë 30.7.2021, “Për përdorimin e regjistrat elektronik dhe përfitimin e statistikave për çështje të pastrimit të parave në prokuroritë e shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm”. Në kushtet kur programi EURALIUS V është drejt përfundimit, programi PRESTO do mbetet pa realizuar, pasi zhvillimi i mëtejshëm i këtij programi kërkon angazhime dhe negociata të mëtejshme në të ardhmen. Gjithashtu, në kushtet kur pranë Ministrisë së Drejtësisë është ngritur një sistem i centralizuar i marrëdhënieve juridiksionale me jashtë dhe vendase, i quajtur M-File, Prokuroria e Përgjithshme i ka dhënë akses të drejtpërdrejtë dy përdoruesve të saj në këtë sistem si një zgjidhje e përkohshme, deri në përmirësimin e sistemit të saj IMPRO, proces për të cilin po punon, me qëllim realizimin e ndërlidhjes ndërmjet dy sistemeve M-File dhe IMPRO.

Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, referuar raportit vjetor për vitin 2021 shprehet se si institucion i pavarur nga Prokuroria e Përgjithshme nuk është pjesë e “sistemit të menaxhimit të çështjeve” (CAMS), por gjatë vitit 2021 është punuar dhe vazhdohet të punohet për një sistem që do të shërbejë në funksion të menaxhimit të çështjeve të Prokurorisë së Posaçme.

Ndërsa në kuadër të rekomandimit për marrjen e masave për zbatimin e dispozitave të reja të Kodit Penal në praktikë, lidhur me situatën e pandemisë së COVID-19 dhe dhunën në familje, nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme është kërkuar bashkëpunimi i prokurorëve bazuar në problematika dhe mangësitë evidentuara në praktikën e veprimtarisë së tyre, me qëllim vlerësimin e temave dhe përfshirjen në kalendarin e trajnimeve. Pas sugjerimeve të temave përkatëse nga prokurorët, temat që duhen përfshirë në kalendarin e trajnimit vazhdues i janë dërguar Shkollës së Magjistraturës.

Gjatë vitit 2021¹⁹, në kuadër të rritjes së kapaciteteve profesionale, janë zhvilluar një sërë trajnimesh për prokurorët dhe hetuesit e Byrosë Kombëtare të Hetimit, në bashkëpunim me Prokurorinë e Përgjithshme, Shkollën e Magjistraturës dhe mbështetjen e institucioneve dhe agjencive ndërkombëtare, si Euralius, PAMECA V, OKB, UNODC, IOM, Projekti EU4FOCAL i Bashkimit Evropian, Drejtorinë Hetimore Antimafia (DIA), projektin italian CSMAICS, Qendrën kundër Ekstremizmit të Dhunshëm, si dhe janë zhvilluar një sërë aktiviteteve të përbashkëta trajnuese në kuadër të veprave penale në kompetencë lëndore si: korrupsioni, krimi i organizuar dhe financiar, trafikimi, terrorizmi, si dhe aspekte të ndryshme të lidhura me hetimin e këtyre veprave. Konkretisht:

¹⁹ Referuar Raportit Vjetor për vitin 2021 të veprimtarisë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

- Aktivitete të zhvilluara nga misioni OPDAT dhe Programi Ndërkombëtar i Ndihmës së Trajnimit të Hetimit Kriminal (ICITAP) për përzgjedhjen dhe trajnimin e kandidatëve të Byrosë Kombëtare të Hetimit.

- Aktivitete të zhvilluara nga misioni PAMECA si on-line dhe në vizita studimore në Romë, Itali, ku kanë marrë pjesë 27 oficerë të Byrosë Kombëtare të Hetimit dhe 3 prokurorë.

- Vizitë e organizuar nga Qendra për Bashkëpunim Ligjor Ndërkombëtar, Mbretëria e Holandës në tetor 2021, të një delegacioni shqiptar nga Prokuroria e Posaçme (SPAK) dhe Prokuroria e Përgjithshme në Eurojust, për të përfunduar Zyrën e Prokurorit Shqiptar Ndërlidhës pranë këtij institucioni. Në kuadër të këtij projekti është nënshkruar marrëveshje trepalëshe për dhënien e së drejtës së qasjes në sistemin elektronik “SIENA - Aplikim i sigurt i rrjetit të shkëmbimit të informacionit”, “EUROPOL”, midis Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, Byrosë Kombëtare të Hetimit dhe Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit.

Sa më sipër, pavarësisht arritjeve pozitive dhe adresimit të sfidave në vlerësim të prioriteteve të BE-së, politikave në fushën e së drejtës, me qëllim garantimin e pavarësisë së prokurorit, **Këshilli i Ministrave rekomandon:**

1. Vijimin e masave për forcimin e rolit aktiv të prokurorit gjatë hetimeve paraprake, rekomandim, në funksion të shtimit të rasteve të hetimeve, të filluara kryesisht;

2. Vijimin e nxitjes së prokurorëve që të ushtrojnë kontroll efektiv në punën e oficerëve të Policisë Gjyqësore, si dhe evidentimin e rasteve që duhen proceduar në rrugë disiplinore për shkak të zvarritjeve dhe mungesës së dilijencës në përmbushjen e detyrave që u ngarkon ligji;

3. Marrjen e masave për garantimin e paanshmërisë dhe shmangien e çdolloj influence ose ndikimi ndaj prokurorit gjatë kryerjes së hetimeve; si dhe forcimin e mekanizmave të kontrollit dhe llogaridhënies së prokurorit;

4. Marrjen e masave për rritjen profesionale dhe organizimin e trajnimeve kryesisht për oficerët e policisë gjyqësore, si dhe vijimin e trajnimeve të prokurorëve në fusha specifike, sipas ndarjes së tyre në seksione brenda prokurorisë, dhe në kuadër të politikave penale;

5. Marrjen e masave me qëllim rishikimin dhe mirëfunksionimin e sistemit elektronik të ndarjes së çështjeve në Prokurori (sistemi CAMS), për sa i përket mënyrës së disponimit për çështje konkrete, gjykimet e posaçme, pasqyrimin e saktë të të dhënave në sistemin cams në të gjitha fazat e procedimit penal, si dhe kontrollin e vazhdueshëm mbi hedhjen dhe administrimin e këtyre të dhënave.

Lufta kundër korrupsionit

Pa dyshim që fokusi bazë i çdo vizioni strategjik dhe politik është një drejtësi me integritet, e pakorruptuar dhe e vlerësuar. Për këtë qëllim edhe rekomandimet në luftën kundër korrupsionit synojnë konsolidimin, përmirësimin dhe forcimin e bashkëpunimit ndërmjet strukturave ligjzbatuese si Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, Byroja Kombëtare e Hetimit, si dhe agjencitë e tjera të specializuara ligjzbatuese, me qëllim identifikimin, evidentimin dhe ndjekjen deri në ndëshkim të fenomeneve të korrupsionit, veçanërisht ndaj punonjësve të institucioneve shtetërore që detyrimin parësor kanë shërbimin cilësor dhe me profesionalizëm ndaj qytetarit.

Këshilli i Ministrave, vitet e fundit ashtu si dhe gjatë vitit 2021, ka rritur fokusin e saj në luftën kundër korrupsionit dhe ka ndërmarrë një sërë masash në lidhje me luftimin e aktiviteteve korruptive në kuadër të Strategjisë Ndërsektoriale Antikorrupsion 2015-2023²⁰. Në kuadër të kësaj strategjie, me vendimin nr. 606, datë 20.10.2021, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Drejtësisë”, Ministria e Drejtësisë, në rolin e Koordinatorit Kombëtar kundër Korrupsionit, bashkërendon punën për hartimin e politikave dhe përgatitjen e akteve ligjore e nënligjore për parandalimin dhe luftën kundër korrupsionit.²¹ Me vendimin nr. 618, datë 20.10.2021, të Këshillit të Ministrave, “Për krijimin, organizimin e funksionimin e Rrjetit të Koordinatorëve kundër Korrupsionit”, ndryshoi nga pikëpamja e organizimit dhe funksionimit, Rrjeti i Koordinatorëve kundër Korrupsionit. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, u zgjeruan jo vetëm kompetencat dhe fusha e veprimtarisë ku do të veprojnë rrjeti, por u shtuan edhe institucionet në të cilat ky rrjet do të shtrihet. Rrjeti i koordinatorëve në zbatim të vendimit të Këshillit të Ministrave nr.618/2021 shtrihet në 44

²⁰ Miratuar me vendimin nr. 516, datë 1.7.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për disa ndryshime e shtesa në vendimin nr. 247, datë 20.3.2015 të Këshillit të Ministrave « Për miratimin e Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit për periudhën 2015-2020 » dhe miratimin e Planit të Veprimit 2020-2023, në zbatim të Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit 2015-2023 të Pasaportës së Indikatorëve », botuar në Fletoren Zyrtare nr. 126, datë 7.7.2020.

²¹ Miratuar me vendimin nr. 606, datë 20.10.2021 të Këshillit të Ministrave, miratuar në Fletoren Zyrtare nr. 164, datë 22.10.2021.

institucione në nivel qendror dhe në çdo drejtori vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, në drejtoritë rajonale të Operatorit të Shërbimeve të Kujdesit Shëndetësor; drejtoritë rajonale të arsimit parauniversitar dhe spitalet rajonale, në nivel rajonal (në total 78 koordinatore). Referuar të dhënave statistikore²² janë propozuar në total 85 masa administrative²³, 11 masa administrative me gjobë²⁴ si dhe 12 kallëzime për ndjekje penale²⁵.

Ministria e Drejtësisë, në bashkëpunim të ngushtë me të gjitha institucionet e pavarura të drejtësisë dhe me mbështetjen e misionit EURALIUS V, hartoi Strategjinë e re Ndërsektoriale të Drejtësisë 2021-2025 (SND 2021-2025), miratuar me vendimin nr.823, datë 24.12.2021, të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e Strategjisë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2021–2025 dhe planit të veprimit”. Prokuroria e Përgjithshme është një nga institucionet e përfshira në këtë strategji me masa dhe tregues rezultati të matshëm, me qëllim rritjen e cilësisë dhe efektshmërisë në hetimin dhe ushtrimin e suksesshëm në ndjekjen penale të kriminalitetit dhe prioritetëve në luftën kundër tij.

Gjithashtu, Ministria e Drejtësisë, në bashkëpunim me të gjitha institucionet publike të përfshira në strategjinë kundër korrupsionit dhe me asistencën teknike të Bashkimit Evropian ka hartuar planin e veprimit për periudhën 2019-2023²⁶. Po kështu, në lidhje me zbatimin e planit të veprimit kundër korrupsionit 2020-2023, është hartuar Raporti Vjetor i Monitorimit për vitin 2021, në zbatim të Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit 2015-2023, i cili është miratuar me vendimin nr.7, datë 13.4.2022, të ministrit të Drejtësisë, ku ka rezultuar se: Prokuroria e Përgjithshme është institucion i përfshirë, përgjegjës dhe zbatues i Strategjisë Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit 2015-2023, në pjesën e objektivave të lidhur me kompetencën e këtij institucioni: “*Përmirësimi i efikasitetit dhe efektivitetit të hetimeve penale kundër korrupsionit*”; “*Përmirësimi i bashkëpunimit midis institucioneve ligjzbatuese në ndjekjen penale dhe ndësbikimin penal të korrupsionit*”; “*Rishikimi i kuadrit ligjor për ndjekjen penale të krimit ekonomik dhe financiar*”; si dhe “*Përmirësimi i bashkëpunimit gjyqësor dhe policor ndërkombëtar në luftën kundër korrupsionit*”.

Duhet theksuar që roli dhe përfshirja e Prokurorisë së Përgjithshme në këtë strategji ka ardhur duke u kufizuar që prej ngritjes dhe funksionimit të Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK), duke qenë se lufta dhe ndëshkimi i krimit të korrupsionit është tashmë nën përgjegjësinë e këtij institucioni.

Pavarësisht këtij ndryshimi të kompetencës hetimore, plani i veprimit në zbatim të Strategjisë, për vitin 2021, ka të parashikuara disa masa për zbatim nga Prokuroria e Përgjithshme, lidhur me bashkëpunimin institucional dhe operativ midis prokurorëve të juridiksionit të zakonshëm dhe Prokurorisë së Posaçme (SPAK) në fushën e krimit të korrupsionit, ngritja e skuadrave të përbashkëta hetimore, aksesit në bazat e të dhënave në përdorim të autoriteteve shtetërore, vëmendje e shtuar në hetimin dhe ndjekjen penale të krimit ekonomik dhe financiar, bashkëpunimin në ngritjen dhe konsolidimin e Zyrës së Rekuperimit të Aseteve, si dhe forcimin e kapaciteteve profesionale të prokurorëve.

Referuar monitorimit dhe vlerësimit të progresit të bërë për zbatimin e angazhimeve në këtë plan veprimi të Strategjisë Ndërsektoriale Kundër Korrupsionit 2015-2023, për vitin 2021, rezulton ndër të tjera se:

-Janë krijuar seksionet e posaçme për hetimin e pastrimit të parave dhe krimit ekonomik në 7 prokurori të juridiksionit të përgjithshëm me përbërje drejtues seksioni dhe prokurorë dhe në 15 prokuroritë e tjera u caktua një prokuror për ndjekjen e këtyre çështjeve. Janë, gjithsej, 41 prokurorë të ngarkuar me ndjekjen penale të pastrimit të parave dhe krimit ekonomik.

²²Të dhënat statistikore për periudhën janar-dhjetor 2021 nga Rrjeti i Koordinatorëve Antikorrupsion

²³ përkatësisht: 7 masa administrative për nëpunës të Inspektoratit Kombëtarë i Mbrojtjes së Territorit; 12 masa administrative për nëpunës të Drejtorisë së Përgjithshme e Gjendjes Civile; 8 masa administrative për nëpunës të Drejtorisë së Përgjithshme e Tatimeve; 27 masa administrative për nëpunës të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës; 8 masa administrative për nëpunës të Drejtorisë së Përgjithshme të Shërbimeve të Transportit Rrugor; 1 masë administrative për nëpunës të Agjencisë Kombëtare të Burimeve Natyrore; 3 masa administrative për nëpunës të Agjencisë Kombëtare të Ushqimit; 19 masa administrative për nëpunës të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave.

²⁴ 7 masa administrative gjobë për nëpunës të Inspektoratit të Mbrojtjes së Territorit; 4 masa administrative gjobë për Agjencitë Doganore.

²⁵ 8 kallëzime për ndjekje penale për nëpunës të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës; 1 kallëzim për ndjekje penale për nëpunës të Drejtorisë së Përgjithshme të Shërbimeve të Transportit Rrugor; 1 kallëzim për ndjekje penale për Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave; 1 kallëzim për ndjekje penale për Agjencinë Kombëtare të Ushqimit. 1 kallëzim për ndjekje penale për agjencitë doganore.

²⁶Planit i veprimit 2019-2023 është publikuar në faqen zyrtare të Ministrisë së Drejtësisë: <http://drejtesia.gov.al/newsroom/njofitime/ministria-e-drejtësisë-koordinatori-kombëtar-kundër-korrupsionit-përfundoj-procesin-e-rishikimit-të-planit-të-veprimit-2019-2023-në-zbatim-të-strategjisë-ndërsektoriale-kundër-korrupsionit/>

-Gjithashtu, Prokuroria e Përgjithshme ka nënshkruar një marrëveshje bashkëpunimi me Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve “Për dhënien e së drejtës së aksesit prokurorisë në bazën e të dhënave të menaxhimit të informacionit të sistemit penitenciar”. Kjo databazë është e aksesueshme tashmë nga prokurorët dhe oficerët e Policisë Gjyqësore.

Nga raportimet e institucioneve ndërkombëtare për luftën kundër korrupsionit, rezulton se:

Raporti i Departamentit Amerikan të Shtetit, i publikuar në mars 2022, “Volumi 1-Kontrolli i narkotikëve dhe lëndëve kimike”,²⁷ dhe “Volumi 2- Pastrimi i parave dhe krimet financiare”²⁸, ndër të tjera, përmend se: *“Qeveria e Shqipërisë ka bërë progres drejt pengimit të pastrimit të parave në vitin 2021, por megjithatë mbetet shumë më tepër për të bërë. Shqipëria mbetet e pambrojtur ndaj pastrimit të parave për shkak të korrupsionit, pranisë së rrjeteve të krimit të organizuar, boshllëqeve në legjislacion dhe mbikëqyrjes. Shqipëria vazhdon të përdorë ligjin e saj të konfiskimit antimafia për të kapur kompanitë e lidhura me trafikun e drogës dhe korrupsionin.*

Reformat e vazhdueshme gjyqësore kanë përmirësuar perspektivat e Shqipërisë për trajtimin e pastrimit të parave. Megjithatë, këto përpjekje ende pengohen nga sfidat e kapaciteteve, mbikëqyrja e pamjaftueshme e sektorëve të caktuar dhe nevoja për të përmirësuar bashkëpunimin ndërmjet organeve të zbatimit të ligjit dhe atyre mbikëqyrëse. Krimet kryesore që gjenerojnë të ardhura në Shqipëri përfshijnë trafikun e drogës dhe njerëzve, evazionin fiskal dhe kontrabandën e mallrave dhe njerëzve. Vendndodhja e Shqipërisë në Evropë dhe prania e rrjeteve shqiptare në krimin e organizuar në Evropën Perëndimore dhe Amerikën e Jugut rrisin dobësitë. Legjislacioni i Shqipërisë kundër pasurimit të paligjshëm i jep Strukturës së Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK) dhe Policisë së Shtetit Shqiptar autoritet për sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve dhe kufizon aktivitetin ekonomik dhe lëvizjen e lirë të kriminelëve. Shqipëria dubet të zbatojë në mënyrë efektive ligjet ekzistuese, të ushtrojë funksione efektive mbikëqyrëse, të përmirësojë bashkëpunimin mbikëqyrës dhe ligëzbatues dhe të vazhdojë të zhvillojë kapacitetet e policisë dhe prokurorëve të saj për t'u fokusuar në korrupsionin, pastrimin e parave dhe krimet ekonomike.

Progresraporti për Shqipërinë 2021²⁹ për luftën kundër korrupsionit konstaton se: *Shqipëria ka bërë njëfarë progresi në forcimin e luftës kundër korrupsionit. Zbatimi i Strategjisë Ndërsektoriale kundër Korrupsionit në përgjithësi është në rrugën e duhur. Vettingu i anëtarëve të drejtësisë po sjell rezultate në luftën kundër korrupsionit. Task- Forca kundër Korrupsionit gjatë vitit të kaluar ka qenë më pak efektive dhe dubet të riaktivizohet. Përpjekjet dhe vullneti politik dubet të rriten në drejtim të konsolidimit të historikut të sekuestrimit dhe konfiskimit të aseteve kriminale, si dhe krijimit të një historie solide në luftën kundër korrupsionit. Struktura e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK) kontribuoi në përmirësimin e sekuestrimit dhe konfiskimit të aseteve kriminale në rastet e lidhura me korrupsionin. Strukturat e specializuara kundër korrupsionit (SPAK dhe Gjykatat Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar) dubet të forcojnë ndjeshëm kapacitetin e përgjithshëm të vendit për të betuar dhe ndjekur penalisht korrupsionin. Dënimet në rastet që përfshijnë zyrtarë të nivelit të lartë mbeten të kufizuara, duke nxitur ende një kulturë të mosndëshkimit brenda niveleve më të larta të shtetit. Në përgjithësi, korrupsioni është i përhapur në shumë fusha të jetës publike dhe të biznesit dhe mbetet një çështje shqetësuese serioze.*

Sipas indeksit të perceptimit të korrupsionit të Transparency International për vitin 2021³⁰, Shqipëria ka pësuar një rritje në renditjen e shteteve për sa i përket korrupsionit në sektorin publik, duke u rankuar në vendin e 110, nga vendi i 104 që ka qenë në vitin 2020.

Lidhur me problemin e korrupsionit të sistemit gjyqësor, ai vazhdon të perceptohet se është i lartë. Sipas dokumentit “Indeksi i sundimit të ligjit 2021 i World Justice Project³¹, i cili paraqet një pasqyrë të sundimit të ligjit në 139 vende duke dhënë rezultatet dhe renditjen sipas vlerësimit nga 0 në 1. Në lidhje me vlerësimin sipas secilit faktor, për faktorin sistemi i drejtësisë penale, si një aspekt thelbësor për sundimin e ligjit, i cili përfshin të gjithë sistemin penal, Shqipëria është vlerësuar me 0.31 duke u renditur në vendin e 123-të në listë. Në lidhje me faktorin e dytë të vlerësimit - matja e mungesës së korrupsionit, Shqipëria ka një vlerësim prej 0.3 dhe

²⁷ 2022 International Narcotics Control Strategy Report, Volume 1 drug and Chemical Control, publikuar në datën 1 mars 2022 në faqen [2022 INCSR Vol 1 Final for Printing-Rev. 2-24 1.35pm \(state.gov\)](#)

²⁸ 2022 International Narcotics Control Strategy Report, Volume 2 Money Laundering and financial crimes, publikuar në datën 1 mars 2022 në faqen zyrtare: [2022 INCSR-Volume II: Money Laundering \(As submitted to Congress\) - United States Department of State.](#)

²⁹ Albania 2021 Report, Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2021 Communication on EU Enlargement Policy.

³⁰ Publikuar në faqen zyrtare të Transparency International:

https://www.transparency.org/whatwedo/publication/corruption_perceptions_index_2021.

³¹ World Justice project “Indeksi i sundimit të ligjit 2021, raport vjetor, për gatitur nga një grup ekspertësh vendas dhe të huaj, ka paraqitur të dhënat e administruara nga perspektiva e publikut të zakonshëm në lidhje me zbatimin e ligjit. Publikuar në faqen web: <https://worldjusticeproject.org/our-work/wjp-rule-law-index/wjp-rule-law-index-2021>.

renditet në vendin e 127-të dhe në lidhje me nënkriteret për këtë faktor rezultojnë një vlerësim mjaft i ulët 0.42 për mungesën e korrupsionit në gjyqësor”.

Raporti i Moneyval për vitin 2021³² në lidhje me pastrimin e parave konstaton se: *Shqipëria nuk ka përmirësuar ndjeshëm masat për të luftuar pastrimin e parave dhe financimin e terrorizmit në përputhje me rekomandimet e FATF. Shtigjet e korrupsionit vijnë të mbeten aktive kryesisht si pasojë e mungesës së transparencës në vendimmarrje, si dhe pamundësisë për mbikëqyrje të institucioneve financiare dhe aktivitetit të bizneseve. Iniciativat e ndërmarra nga Shqipëria për të përmbushur rekomandimet e dhëna më herët kanë qenë të kufizuara dhe të pamjaftueshme për të adresuar problematikat e evidentuara.*

Raporti i të Drejtave të Njeriut për vitin 2021 për Shqipërinë³³ është i përbërë në 7 seksione. Ndër të tjera, në lidhje me luftën kundër korrupsionit ky raport parashikon se:

“Çështjet kryesore lidhur me të drejtat e njeriut në Shqipëri gjatë vitit 2021 ishin “problemet me pavarësinë e gjyqësorit ndërsa vazhdonte procesi i vetëingut; kufizimet e lirisë së shprehjes dhe shtypit; dhe korrupsioni i përhapur në të gjitha degët e qeverisë dhe institucionet lokale”. Mosndëshkimi mbeti problem, megjithëse organi i specializuar antikorrupsion dhe gjykatat kundër korrupsionit bënë përparim të rëndësishëm gjatë vitit në hetimin, ndjekjen penale dhe dënimin e zyrtarëve të lartë dhe krimit të organizuar.

Qeveria nuk e zbatoi në mënyrë efektive legjislacionin që parashikon dënime penale për korrupsion nga zyrtarët publikë dhe ndalon individët me dënime penale të shërbejnë si kryetarë bashkie, deputetë ose në poste qeveritare ose shtetërore. Megjithëse disa agjenci qeveritare hetuan rastet e korrupsionit, burimet e kufizuara, rrjedhjet betimore, presioni real dhe i perceptuar politik dhe një sistem emërimi i paorganizuar mirë, i penguan hetimet. Ndërsa prokurorët bënë përparim të rëndësishëm në ndjekjen e rasteve të korrupsionit publik të nivelit të ulët dhe të mesëm, shkalla e ndjekjes penale për zyrtarët e rangut të lartë mbeti e ulët.

Organizatat vendase dhe ndërkombëtare të të drejtave të njeriut në përgjithësi vepronin pa kufizime nga qeveria, duke hetuar dhe publikuar gjetjet e tyre mbi rastet e të drejtave të njeriut. Zyrtarët qeveritarë në përgjithësi ishin bashkëpunues dhe të përgjegjshëm ndaj pikëpamjeve të tyre. Megjithëse Kushtetuta parashikon një gjyqësor të pavarur, presioni politik, frikësimi, korrupsioni dhe burimet e kufizuara e penguan gjyqësorin të funksiononte plotësisht, në mënyrë të pavarur dhe efikase. Seancat gjyqësore ishin përgjithësisht të hapura për publikun, përveç nëse kufizimet e COVID-19 nuk i lejonin gazetarët ose publikun të hynin në ambientet e gjykatës. Qeveria vazhdoi procesin e monitoruar ndërkombëtarisht për verifikimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve dhe për shkarkimin e personave me pasuri të pajustifikueshme ose lidhje me krimin të organizuar. Politizimi i emërimeve të kaluara në Gjykatën e Lartë dhe Gjykatën Kushtetuese herë pas here kërcënoi të minonte pavarësinë dhe integritetin e këtyre institucioneve.

Departamenti nënvizon se edhe korrupsioni në polici vazhdoi të përbente problem: *Policia nuk e ka zbatuar gjithmonë ligjin në mënyrë të barabartë. Lidhjet personale, politike ose kriminale, infrastruktura e mangët, mungesa e pajisjeve dhe mbikëqyrja e pamjaftueshme shpesh patën pasojë në zbatimin e ligjit.*

Fillimi i funksionimit dhe efektiviteti i Prokurorisë së Posaçme përbën një rol të padiskutueshëm në fushën e ndëshkimit të korrupsionit të zyrtarëve të lartë dhe në gjyqësor, sekuestrimin dhe konfiskimin e të ardhurave me origjinë kriminale, aseteve kriminale apo pasurive të pajustifikuara të vëna nga korrupsioni zyrtar, parandalimin e korrupsionit në strukturat shtetërore për rikthimin e besimit të publikut në sistemin e drejtësisë.

Gjithashtu, krijimi dhe funksionimi i Byrosë Kombëtare të Hetimit përbën një hallkë të rëndësishme në luftën kundër korrupsionit, si një njësi e posaçme dhe e specializuar për hetimin e veprave penale në fushën e korrupsionit, e cila vepron pranë Prokurorisë së Posaçme.

Në të dhënat e paraqitura, Prokuroria e Përgjithshme përmend vijimin e bashkëpunimit ndërinstitucional në nivel vendor dhe qendror për rritjen e cilësisë dhe efikasitetit në hetimin dhe ushtrimin e ndjekjes penale, për veprat në detyrë, përfshirë dhe veprat në fushën e korrupsionit, me Prokurorinë e Posaçme në zbatim të Aktit të Koordinimit Institucional (nënshkruar datë 15.12.2020) “Për rritjen e efikasitetit nëpërmjet, bashkërendimit të Prokurorisë së Përgjithshme me Prokurorinë e Posaçme dhe unifikimin e disa veprimtarive administrative dhe procedurale ndërinstitucionale duke respektuar veçoritë dhe kompetencat institucionale të parashikuara në ligj” si dhe në zbatim të marrëveshjeve dypalëshe të vitit 2020 ndërmjet Prokurorisë së Përgjithshme, Drejtorisë së Përgjithshme

³² <https://rm.coe.int/moneyval-2021-2-fur-albania/1680a2982c> “Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures” publikuar në maj 2021.

³³ Raporti i të Drejtave të Njeriut për vitin 2021 publikuar në faqen e Departamentit Amerikan të Shtetit në linkun: <https://www.state.gov/reports/2021-country-reports-on-human-rights-practices/albania>

të Policisë së Shtetit, Kontrollit të Lartë të Shtetit, Inspektoratit të Lartë të Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurisë dhe Konfliktit të Interesave.

Lidhur me veprat penale në fushën e korrupsionit me ndryshimet ligjore në Kodin e Procedurës Penale³⁴ i kanë kaluar Prokurorisë së Posaçme (SPAK) për kompetencë lëndore nenet: 230, 230/a, 230/b, 230/c, 230/ç, 231, 232, 232/a, 232/b, 233, 234, 234/a, 234/b, 244, paragrafi 2, 244/a, 245, 245/1, paragrafët 2 dhe 4, 257, 258, paragrafi 2, 259, paragrafi 2, 259/a, 260, 312, 319, 319/a, 319/b, 319/c, 319/ç, 319/d, 319/dh, 319/e, 328 dhe 328/b të Kodit Penal, dispozita të cilat më herët kanë qenë në kompetencën e Prokurorisë së Përgjithshme. Gjithashtu, në lidhje me veprat penale në fushën elektorale, nëpërmjet ndryshimeve me ligjin nr.147/2020, “Për një shtesë dhe disa ndryshime në ligjin nr.7905, datë 21.3.1995, “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, në kompetencën lëndore të Prokurorisë së Posaçme (SPAK) kanë kaluar përkatësisht nenet 328 “Korrupsioni aktiv në zgjedhje” dhe 328/b “Korrupsioni pasiv në zgjedhje” të Kodit Penal.

Nga ana tjetër, Prokuroria e Përgjithshme në informacionin e përcjellë parashtron se me ndryshimet e bëra në Kodin Penal me ligjin nr.43/2021, si dhe në nenin 75/a të Kodit të Procedurës Penale me ligjin nr.41/2021, kompetenca lëndore për veprat penale të parashikuara nga nenet 244/1, 245/1, 245/3, 258/1, 259/1, 259/3 i ka kaluar sërish prokurorive pranë gjykatave të juridiksionit të zakonshëm³⁵.

Nga të dhënat e sjella nga Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK)³⁶, rezulton se nga ky organ janë hetuar gjithsej 715 procedime penale, nga të cilat 352 procedime penale janë mbartur nga viti 2020, ndërsa 363 procedime penale janë regjistruar nga Prokuroria e Posaçme gjatë vitit 2021 si procedime penale të reja. Nga 363 procedime penale të reja të filluara në vitin 2021, 70 procedime penale janë dërguar për kompetencë nga prokuroritë e rretheve gjyqësore dhe 18 procedime penale janë regjistruar kryesisht nga Prokuroria e Posaçme. Nga 715 procedime penale të hetuara për vitin 2021, për 40 procedime penale është vendosur bashkimi i çështjes, duke pasur në hetim për këtë periudhë kohore gjithsej 675 procedime penale në hetim, me 519 persona nën hetim. Krahasuar me të dhënat e paraqitura në raportin vjetor të 2020, rezultojnë 21 procedime më pak të regjistruara, 227 persona nën hetim më pak³⁷, ndërsa mbetemi në të njëjtat shifra për procedimet penale të regjistruara kryesisht nga vetë organi i prokurorisë.

Gjatë vitit 2021 Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (SPAK) ka regjistruar 339³⁸ procedime penale në fushën e korrupsionit ose rreth 50.2% e veprave penale të regjistruara i përkasin grupit të veprave në fushën e korrupsionit, shifër kjo që shënon rritje nga viti i kaluar me 101 procedime më tepër. Numrin më të lartë të procedimeve penale të regjistruara e ka neni 258 i Kodit Penal “Shkelja e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike” me 90 procedime penale të regjistruara dhe neni 259 i Kodit Penal “Korrupsioni pasiv i personave që ushtrojnë funksione publike”³⁹ me 83 procedime penale të regjistruara, ku rezulton një ulje prej 15 procedimesh më pak. Në lidhje me çështjet e regjistruara rezulton se janë dërguar për gjykim 33 çështje, 24 çështje janë pushuar, 9 çështje janë pezulluar, 38 çështje të transferuara dhe 235 çështje rezultojnë të mbetura në hetim. Krahasuar me vitin e kaluar rezultojnë 17 çështje më pak të dërguara për gjykim, 2 çështje më tepër të pushuara, 5 çështje më tepër të pezulluara dhe 10 çështje më tepër të transferuara.

Ndërkohë, rezultojnë më tepër çështje të mbetura në hetim krahasur me vjet me 101 çështje më tepër⁴⁰.

³⁴Ndryshuar me ligjin nr. 41/2021, datë 23.3.2021, “Për një shtesë dhe disa ndryshime në ligjin nr. 7905, datë 21.3.1995, “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

³⁵ Referuar të dhënave statistikore dhe veprave penale të mbetura në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme, pavarësisht faktit që nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme është thënë se kompetenca lëndore për veprën penale të parashikuar nga neni 245/1 ka kaluar prokurorive pranë gjykatave të juridiksionit të zakonshëm, nga ana jonë referuar edhe veprave penale që në vitin 2020 ishin në kompetencë të prokurorive të juridiksionit të zakonshëm krahasimi është bërë vetëm për 5 veprat penale të mbetura në kompetencë të tyre dhe konkretisht neni 164/a, 164/b, 248, 256, 257/a, 257/b.

³⁶ Referuar Raportit Vjetor për vitin 2021 mbi veprimtarinë e Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

³⁷ Për vitin 2020 ishin regjistruar 384 procedim të reja me 746 persona nën hetim.

³⁸ Për vitin 2020 ishin regjistruar 238 procedime penale, ose 42.2% e veprave penale.

³⁹ Vitin e kaluar kjo vepër ka patur numrin më të lartë të procedimeve me 98 procedime.

⁴⁰ Për vitin 2020 rezultojnë 50 çështje dërguar për gjykim, 22 të pushuara, 4 të pezulluara, 28 të transferuara dhe 134 të mbetura në hetim.

Nga 33 çështjet e dërguara për gjykim për vitin 2021⁴¹, të cilët zënë rreth 9.74% të çështjeve të hetuara në fushën e korrupsionit, rezulton se numri i të hetuarve/pandehurve ka qenë 96 persona. Nga këto çështje për 32 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest me burg” (një rritje 4 herë më tepër nga vitit 2020), për 16 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest në shtëpi” (një më pak se vitin e kaluar) dhe për 6 persona është caktuar masa e sigurimit “Detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore” (një rënie e ndjeshme me 27 persona më pak se vitin e kaluar). Referuar këtyre të dhënave konstatohet një ashpërsim i politikës penale për këtë kategori veprash⁴². Gjithashtu, numrin më të lartë të çështjeve të dërguara për gjykim e ka neni 258 i Kodit Penal “Shkelja e barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike”, me 7 çështje të dërguara për gjykim dhe neni 259 i Kodit Penal “Korrupsioni pasiv i personave që ushtrojnë funksione publike”, me 6 çështje të dërguara për gjykim⁴³.

Për vitin 2021 rezulton se ka përfunduar gjykimi i themelit në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar për 52 çështje penale për veprat penale kundër korrupsionit me një numër prej 136 të pandehurish. Krahasuar me vitin 2020 rezulton një rritje e numrit të çështjeve të përfunduara me 32 çështje më tepër dhe një rritje e ndjeshme e numrit të pandehurve me 107 të pandehur më tepër⁴⁴. Gjatë vitit 2021 janë përcjellë të dhëna dhe për gjykimet në Gjykatën e Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, për vitin 2021 ka përfunduar gjykimi për 22 çështje penale me një numër prej 44 të pandehurish, për veprat penale kundër korrupsionit dhe vepra të tjera penale (pa përfshirë vepra penale të krimit të organizuar).

Ndërkohë, vijon të mbetet i ulët roli i prokurorisë për sa i përket hetimeve proaktive ose hetimeve të filluara kryesisht për veprat penale të korrupsionit, pasi në total për të gjitha veprat penale rezulton se janë regjistruar vetëm 18 procedime penale kryesisht nga organi i Prokurorisë së Posaçme. Në vitin 2022, Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar rezulton të ketë të mbartura për hetim 449 procedime penale me 187 persona nën hetim ose 101 procedime më tepër dhe 25 persona nën hetim më pak se viti 2020⁴⁵. Nga këto hetime të mbartura rezulton se numri prej 235 procedimesh penale me 64 persona nën hetim që janë të regjistruar për vepra penale të korrupsionit ose rreth 52.3% e çështjeve të mbartura për hetim. Krahasuar me vitin 2020 rezultojnë 101 çështje më tepër dhe 10 persona nën hetim më tepër⁴⁶. Gjithashtu, lidhur me përdorimin e metodave speciale të hetimit rezulton se përgjatë vitit 2021, Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka përdorur metodën e përgjimit për 129 procedime penale⁴⁷ ose 38 më tepër se vitin e kaluar, ku pjesën më të madhe të procedimeve penale ku është kërkuar përgjimi, e kryesojnë ato çështje të hetuara për veprat penale të korrupsionit⁴⁸, me 67 procedime penale (18 procedime më tepër se në 2020) dhe 850 pajisje fundore (ose 482 pajisje më tepër se viti 2020⁴⁹).

Lidhur me zbatimin e ligjit antimafia⁵⁰, nga Prokuroria e Posaçme për periudhën janar – dhjetor 2021 janë hetuar gjithsej 316 hetime pasurore (ose 3 më tepër se në 2020), nga të cilat 245 hetime janë mbartur nga viti 2020 dhe 71 hetime janë regjistruar në vitin 2021 (ose 56 më tepër se në vitin 2020⁵¹).

Nga Prokuroria e Posaçme, për periudhën janar – dhjetor 2021, janë paraqitur në gjykatë 14 kërkesa për sekuestrim ose 8 kërkesa më tepër se në vitin 2020, për vlera të hollash, subjektsh tregtare, pasurish të luajtshme dhe të paluajtshme të pranuar nga gjykata me 14 vendime sekuestrimi me pranim kërkesë. Ndërkohë janë paraqitur në gjykatë 4 kërkesa për konfiskimin e pasurive të sekuestruara, të cilat janë pranuar, ku vihet re një përgjysmim krahasuar me vitin e kaluar⁵².

Në zbatimin të aktit normativ nr.1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”⁵³, nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit, Operacioni Forca e Ligjit (njohur si OFL),

⁴¹ Për vitin 2020 ishin dërguar për gjykim 50 çështje ose 21.01% të çështjeve me nr. të pandehurish 95 persona.

⁴² Për vitin 2020 rezultojnë: 8 persona “arrest në burg”, 17 arrest në shtëpi dhe 33 persona detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore.

⁴³ Gjatë vitit 2020 numrin më të madhe kishte vepra penale parashikuar nga neni 244

⁴⁴ Për vitin 2020 ka përfunduar gjykimi për 20 çështje me një numër prej 29 të pandehurish.

⁴⁵ Për vitin 2020 rezulton të ketë të mbartura në hetim 348 procedime me 212 persona nën hetim.

⁴⁶ Për vitin 2020 janë 134 procedime penale për korrupsion me 54 persona nën hetim.

⁴⁷ Për vitin 2020 janë regjistruar 91 procedime penale për metodën e përgjimit

⁴⁸ Konkretisht nenet 244, 245, 245/1, 258, 259, 319, dhe 319/ç, 328 të Kodit Penal.

⁴⁹ Për vitin 2020 janë 49 procedime penale, 368 pajisje fundore.

⁵⁰ Ligjit nr. 10 192, datë 3.12.2009 “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, i ndryshuar.

⁵¹ Për vitin 2020 janë hetuar 313 materiale dhe 15 procedime janë regjistruar nga SPAK

⁵² Për vitin 2020 janë paraqitur në gjykatë 6 kërkesa për sekuestrim dhe 8 kërkesa për konfiskim të pasurive të sekuestruara.

⁵³ Miratuar me ligjin nr. 18/2020, datë 5.3.2020.

në vijim të informacionit të përcjellë vitin e kaluar, ku ishin referuar gjithsej 251 materiale për të cilat nga Prokuroria e Posaçme (SPAK) janë paraqitur në gjykatë 145 kërkesa për sekuestrim pasurie, për 56 prej tyre ka përfunduar gjykimi me vendim të formës së prerë dhe për 89 prej tyre vazhdon gjykimi. Prokuroria e Posaçme, gjatë vitit 2021 ka paraqitur në gjykatë 25 kërkesa për sekuestrim pasurie, ndërkohë që janë dhënë nga gjykata 28 vendime sekuestrimi me pranim kërkesë⁵⁴. Në vazhdim të procesit gjyqësor, gjatë vitit 2021 janë paraqitur nga Prokuroria e Posaçme në gjykatë 72 kërkesa për konfiskim pasurie. Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar ka marrë 42 vendime me objekt konfiskimi, deri në datën 31.12.2021. Nga 42 vendimet e dhëna nga Gjykata e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, për 41 vendime është pranuar kërkesa për konfiskim pasurie dhe vetëm në 1 rast është vendosur kthimi i pasurisë. Nga Gjykata e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar janë dhënë 21 vendime ku është lënë në fuqi vendimi i Gjykatës së Shkallës së Parë⁵⁵.

Gjatë vitit 2021, janë marrë 6 vendime për sekuestrim në procesin penal, përkatësisht 5 vendime të marra nga Gjykata e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar dhe 1 vendim i marrë nga prokurorët me një total prej 44 pasurish të sekuestruara⁵⁶.

Referuar analizës për vitin 2021 që Ministria e Drejtësisë ka kryer në bazë të të dhënave statistikore të Prokurorisë së Përgjithshme⁵⁷, rezulton se:

- Lidhur me veprat penale në fushën e korrupsionit, të cilat janë aktualisht në kompetencë lëndore të Prokurorisë së Përgjithshme, rezulton se për shkak të ndryshimeve në Kodin e Procedurës Penale, ka ndryshuar numri i veprave penale në kompetencën lëndore të kësaj prokurorie. Gjatë vitit 2021, janë hetuar 1792 çështje penale për veprat penale në fushën e korrupsionit⁵⁸, me një numër total prej 321 personash nën hetim dhe janë marrë të pandehur 169 persona. Rezulton se ka një rritje të numrit të hetimeve për veprat penale të korrupsionit në krahasim me vitin 2020, me 41 çështje më shumë, rritje të numrit të personave nën hetim me 11 persona më shumë nën hetim dhe një ulje të lehtë me 3 persona më pak të marrë si të pandehur, krahasuar me të dhënat e vitit të kaluar⁵⁹. Por pavarësisht kësaj, rastet që dërgohen për gjykim mbeten përsëri të ulëta krahasuar me numrin total prej 556 çështjesh të regjistruara.

Për vitin 2021 janë dërguar për gjykim vetëm 67 procedime penale ose rreth 3.7% të çështjeve të hetuara, me 142 të pandehur. Krahasuar me vitin 2020⁶⁰, konstatohet një rënie e lehtë e numrit të çështjeve me 13 çështje më pak dhe 21 të pandehur më pak. Për vitin 2021 ka përfunduar gjykimi për 51 çështje penale për veprat penale kundër korrupsionit me një numër prej 85 të pandehurish, nga të cilët janë dënuar 57 persona krahasuar me vitin 2020⁶¹, pra rezulton se ka një rënie të lehtë me 4 çështje më pak, një rënie të numrit me 21 persona të pandehur më pak dhe 24 të dënuar më pak.

- Nga ana tjetër, nëse i referohemi hetimeve proaktive ose hetimeve të filluara kryesisht për veprat penale në fushën e korrupsionit në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme, konkretisht në vitin 2021, numri i përgjithshëm i veprave penale të referuara dhe kallëzuara është 41541⁶², nga të cilat vetëm

⁵⁴ Lloji i pasurive të sekuestruara janë -120 pasuri të paluajtshme; 47 pasuri të luajtshme; 4 subjekte tregtare

⁵⁵ Lloji i pasurive të sekuestruara janë -17 pasuri të paluajtshme; 43 pasuri të luajtshme; 1 subjekt tregtare

⁵⁶ Lloji i pasurive të sekuestruara janë: - 25 pasuri të paluajtshme, - 5 pasuri të luajtshme, - 7 subjekte/aktivitete tregtare, - 7 llogari bankare.

⁵⁷ Me shkresën nr. 942/43 prot., datë 2.3.2022, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1341 prot., datë 3.3.2022.

⁵⁸ Bazuar në 5 veprat penale në fushën e korrupsionit që kishin mbetur në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme (nenet 164/a, 164/b, 248, 256 dhe 257/a të Kodit Penal), nga 22 vepra që janë analizuar në vijueshmëri deri në fund të vitit 2019 kur ka filluar funksionimin Struktura e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar, Referuar ndryshimeve ligjore në nenin 75/a të Kodit të Procedurës Penale me ligjin nr. 41/2021, datë 23.3.2021, krahas 5 veprave të mësipërme, në kompetencën e Prokurorisë së Përgjithshme janë shtuar sërish edhe veprat penale të parashikuara nga nenet 244 paragrafi 1; 245/1 paragrafët 1 dhe 3; dhe neni 259 paragrafi 1. Referuar totalit të çështjeve të hetuara përfshirë edhe 3 nenet e reja pra nenet 164/a, 164/b, 248, 256, 257/a, 244/1, 254/1 paragrafët 1 dhe 3 si dhe neni 259 paragrafi 1, numri i çështjeve të hetuara është 1892 me 345 persona nën hetim dhe 227 persona të pandehur. Referuar statistikave vetëm për 3 veprat e reja (244/1, 245/1 paragrafi 1 dhe 3 si dhe neni 259/1) kemi 100 çështje në hetim me 24 persona të pandehur dhe 58 persona në hetim.

⁵⁹ Në 2020 për 5 veprat penale në fushën e korrupsionit të mbetur në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme, rezulton se ishin 1751 çështje në hetim me 310 persona nën hetim dhe 172 të pandehur.

⁶⁰ Në vitin 2020 numri i çështjeve të dërguara për gjykim për këto 5 vepra penale të mbetur në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme ka qënë 80 (4.6% e rasteve) me 163 të pandehur.

⁶¹ Në vitin 2020 për 5 veprat penale të mbetur në kompetencë të Prokurorisë së Përgjithshme kishin përfunduar gjykimin 55 çështje penale me 106 të pandehur, nga të cilët janë dënuar 81 persona.

⁶² Një rritje prej 2051 referimesh krahasuar me vitin 2020, ku ishin në total 39490 referime.

125⁶³ janë vepra penale të filluara kryesisht nga Prokurori, ose rreth 0,3% e numrit të përgjithshëm. Krahasuar me numrin e çështjeve të regjistruara kryesisht në 2021 për të njëjtat vepra penale konstatohet një rritje e dukshme me 66 çështje më tepër⁶⁴. Nga 125 çështje penale të filluara kryesisht nga prokurori, vetëm 18 janë të filluara kryesisht për veprat penale në fushën e korrupsionit të mbetura në kompetencë⁶⁵ ose rreth 14.4% e numrit të çështjeve kryesisht, ku të vetmet çështje të regjistruara janë për veprën penale “Shpërdorimi i detyrës”, parashikuar nga neni 248 i Kodit Penal, me 18 çështje. Duhet theksuar se pas ndryshimeve të kompetencës lëndore në Kodin e Procedurës Penale, rezultojnë edhe 2 çështje të regjistruara kryesisht për veprën penale të parashikuar nga neni 244 paragrafi 1 i Kodit Penal. Nëse i krahasojmë me vitin 2021 për të njëjtat vepra penale në fushën e korrupsionit, rezulton një rritje e lehtë e numrit të çështjeve të filluara kryesisht në fushën e korrupsionit, me 14 çështje më tepër⁶⁶ pavarësisht rekomandimeve⁶⁷.

- Rezultojnë një rritje e numrit të çështjeve për veprat penale në fushën e pastrimit të parave regjistruar pranë Prokurorisë së Përgjithshme (rreth 5,2% më tepër) krahasuar me të dhënat e vitit 2020. Ndërsa, në total numri i çështjeve të regjistruara (kryesisht dhe me referim) për veprat penale të pastrimit të parave⁶⁸ është 301 çështje, me një numër total prej 48 personash nën hetim nga të cilët vetëm 8 prej tyre janë marrë si të pandehur. Krahasuar me të dhënat për vitin 2020⁶⁹, rezultojnë se ka një rritje prej 15 çështjesh të regjistruara më shumë, por ulje e numrit të personave nën hetim me 11 më pak dhe të numrit të të pandehurve me 15 të pandehur më pak.

- Ndërsa, nga të dhënat statistikore të dërguara nga Prokuroria e Përgjithshme, rezultojnë se nga totali i çështjeve të filluara kryesisht, për veprën penale të pastrimit të parave rezultojnë vetëm 3 çështje⁷⁰, nga të cilat është regjistruar vetëm 1 çështje për veprën penale “Përvetësimi i parave ose mallrave që rrjedhin nga vepra penale ose veprimtaria kriminale”, neni 287/b i Kodit Penal, dhe 2 çështje për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, neni 287 i Kodit Penal. Pavarësisht rekomandimeve, numri i çështjeve kryesisht për këtë kategori vijon të mbetet shumë i ulët.

- Lidhur me hetimet proaktive në veprat e korrupsionit, duke mbajtur në konsideratë se pjesa më e madhe e veprave të korrupsionit janë në kompetencë të Strukturës së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, Prokuroria e Përgjithshme në zbatim të udhëzimit të Përgjithshëm nr.4/2021 rezultojnë se për vitin 2021 ka rritur rolin aktiv në kryerjen e hetimeve proaktive me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit dhe ka paraqitur të dhëna konkrete, sipas të cilave janë regjistruar 59 procedime penale për veprat penale të korrupsionit dhe që lidhen me detyrën, janë arrestuar/ ndaluar 40 persona të dyshuar dhe 5 procedime për vepra korruptive janë referuar/transferuar nga prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm në Prokurorinë e Posaçme.

Në kuadër të bashkëpunimit me Prokurorinë e Posaçme për sa i përket hetimeve proaktive pasurore dhe financiare, për rastet që lidhen me veprat penale në fushën e korrupsionit në nivele të larta të politikës dhe administratës publike, referuar të dhënave statistikore, prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm kanë transferuar 11 procedime/transfertime penale në Prokurorinë e Posaçme vetëm për vepra penale në fushën e korrupsionit.

- Në kuadër të ndjekjes me përparësi të kallëzimeve penale që prekin zgjedhjet e lira dhe sistemin demokratik të zgjedhjeve, nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme në bashkëpunim me të gjitha agjencitë ligjzbatuese dhe Prokurorinë e Posaçme (SPAK), është miratuar udhëzimi i përgjithshëm nr.2, datë 31.3.2021, “Për disa ndryshime e shtesa në udhëzimin e përgjithshëm nr.3, datë 21.6.2019, “Mbi masat administrative dhe procedurale në prokuroritë me juridiksion të përgjithshëm në periudhën para dhe paszgjedhore”, për të harmonizuar ndryshimet e reja ligjore të Kodit Zgjedhor me ligjin nr.118/2020, si dhe me ndryshimet e bëra me ligjin nr.184/2020, në ligjin nr.97/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”.

Gjithashtu, me urdhrin nr.37, datë 31.3.2021, është ngritur struktura përkatëse në Prokurorinë e Përgjithshme si pikë kontakti me Komisionin Qendror të Zgjedhjeve për dhënie informacioni për

⁶³Një rritje prej 66 çështje më shumë krahasuar me vitin 2020.

⁶⁴ Në vitin 2020 kanë qënë 59 çështje të filluara kryesisht.

⁶⁵ Krahasimi është bërë vetëm për 5 veprat penale (164/a, 164/b, 248, 256, 257/1/a, 257/1/b)

⁶⁶ Në vitin 2020 kanë qënë vetëm 4 çështje të filluara kryesisht në fushën e korrupsionit

⁶⁷Në vitin 2020 janë 4 çështje të regjistruara kryesisht për 5 veprat penale në fushën e korrupsionit të mbetura në kompetencë.

⁶⁸Nenet 287, 287/a dhe 287/b të Kodit Penal

⁶⁹Në vitin 2020 për këto tre vepra penale janë regjistruar 286 çështje me 59 persona nën hetim dhe 23 të pandehur.

⁷⁰Ka një rritje me 2 çështje krahasuar me vitin 2020.

hetimin e veprave penale në fushën e zgjedhjeve. Po kështu, në zbatim të udhëzimit të përgjithshëm nr.3/2019, i ndryshuar me udhëzimin nr.37/2021, datë 31.3.2021, është miratuar qarkorja nr.571/11, datë 28.4.2021, për rritjen e dinamikës së hetimeve dhe masave procedurale për ushtrimin e ndjekjes penale ndaj autorëve të veprave penale që prekin zgjedhjet e lira dhe sistemin demokratik të zgjedhjeve ose të veprave penale të tjera që dëmtojnë procesin zgjedhor, si dhe forcimin e bashkëpunimit me Komisionin Qendror të Zgjedhjeve.

Referuar të dhënave statistikore për vitin 2021, evidentohen se janë regjistruar 47 procedime penale për vepra penale që prekin zgjedhjet e lira dhe sistemin demokratik të zgjedhjeve, 7 çështje penale me 52 të pandehur janë dërguar për gjykim⁷¹.

Duke mbajtur në konsideratë problematikat sa më sipër të evidentuara, prioritetet e përbashkëta, **Këshilli i Ministrave për forcimin e luftës kundër korrupsionit rekomandon:**

1. Forcimin e cilësisë së hetimeve për veprat penale në fushën e korrupsionit, referuar kompetencës lëndore të prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm dhe Prokurorisë së Posaçme, përfshirë përdorimin me efikasitet të teknikave proaktive të hetimit për aq sa është e mundur, vijimin e rritjes së numrit të hetimeve për këto grup veprash penale, numrit të personave të hetuar dhe të dërguar për gjykim për këto vepra penale, si dhe ndjekjen me vendosmëri të kërkimeve për dënimin e autorëve të këtyre veprave;

2. Vijimin e rritjes së numrit të hetimeve proaktive (çështje të filluara kryesisht) si dhe përdorimit të mjeteve të posaçme të hetimit, me qëllim vazhdimin e përmirësimit të mëtijshëm të cilësisë së hetimeve të veprave kundër korrupsionit referuar kompetencës lëndore;

3. Rritjen e numrit të hetimeve sistematike pasurore dhe hetimit për veprat penale që gjenerojnë produkte/të ardhura, si dhe shtimin e aseteve të sekuestruara/konfiskuara;

4. Vijimin e zhvillimit të kapaciteteve profesionale të prokurorëve nëpërmjet trajnimeve të përbashkëta me fokus në luftën kundër korrupsionit me agjencitë e zbatimit të ligjit, si dhe rritjen e numrit të trajnimeve për oficerët e policisë gjyqësore;

5. Vijimin e bashkëpunimit me Prokurorinë e Posaçme për sa i përket hetimeve proaktive pasurore dhe financiare, për rastet që lidhen me veprat penale në fushën e korrupsionit në nivele të larta të politikës dhe administratës publike.

Lufta kundër krimit të organizuar

Rekomandimet në luftën kundër krimit të organizuar janë bazuar në nevojën për forcimin dhe përmirësimin e bashkëpunimit të brendshëm dhe ndërkombëtar, për efektivitetin në cilësi dhe në kohë të transmetimit të të dhënave të sigurta dhe të bazuara në konsolidimin e profesionalizimit të institucioneve ligjzbatuese. Mbetet prioritet konsolidimi i ndërveprimit mes agjencive ligjzbatuese rajonale dhe më gjerë, me qëllim ndërmarrjen e masave dhe veprimeve të përbashkëta.

Raporti i Departamentit Amerikan të Shtetit, i publikuar në mars 2022, “Volumi 1-Kontrolli i narkotikëve dhe lëndëve kimike”,⁷² dhe “Volumi 2- Pastrimi i parave dhe krimet financiare”,⁷³ vë theksin te zbatimi me efektivitet i ligjit dhe reformës në drejtësi, nevojës së rritjes së hetimit dhe ndjekjes penale, dënimit të rasteve të veprave penale për trafikim të lëndëve narkotike (droga të forta), hetimi i pastrimit të parave të krimit të organizuar në pasuri të paluajtshme si dhe sekuestrimi/konfiskimi i tyre, ushtrimi i funksioneve efektive mbikëqyrëse. Konkretisht, në këtë raport theksohet se: *“Shqipëria është një vend burim i kanabisit dhe një bazë lokale për grupet e krimit të organizuar që lëvizin drogat e paligjshme nga vendet e origjinës në tregjet evropiane. “Shqipëria mbetet e pambrojtur ndaj pastrimit të parave për shkak të korrupsionit, pranisë së rrjeteve të krimit të organizuar dhe boshllëqeve në legjislacion dhe mbikëqyrje”. Shqipëria duhet të vazhdojë përpjekjet për reformën në drejtësi, të forcojë rregulloret dhe mbikëqyrjen kundër pastrimit të parave dhe të punojë për të gërryer ndikimin e krimit të organizuar në të gjithë qeverisjen dhe shoqërinë”. Zbatimi i ndryshimeve të fundit ligjore dhe të politikave ka qenë jokonsistent. Legjislacioni në fuqi “është efektiv në sekuestrimin fillestar të pasurisë”, por “përmeshja e kërkesave të provave për sekuestrimin përfundimtar të pasurisë mbetet sfiduese”. Krimet kryesore që gjenerojnë të ardhura në Shqipëri përfshijnë trafikun e drogës dhe njerëzve, evazionin fiskal, kontrabandën e mallrave dhe trafikimin e njerëzve. Në përgjithësi, zbatimi i Strategjisë Ndërsektoriale kundër*

⁷¹Veprat penale të cilat janë analizuar në përgjigjen e Prokurorisë së Përgjithshme janë nenet 325, 326, 327, 327/a të Kodit Penal.

⁷² 2022 International Narcotics Control Strategy Report, Volume 1 drug and Chemical Control, publikuar në datën 1 mars 2022 në faqen [2022 INCSR Vol 1 Final for Printing-Rev. 2-24 1.35pm \(state.gov\)](https://www.state.gov/2022-INCSR-Vol-1-Final-for-Printing-Rev-2-24-1.35pm).

⁷³2022 International Narcotics Control Strategy Report, Volume 2 Money Laundering and financial crimes, publikuar në datën 1 mars 2022 në faqen zyrtare: [2022 INCSR-Volume II: Money Laundering \(As submitted to Congress\) - United States Department of State](https://www.state.gov/2022-INCSR-Volume-II-Money-Laundering-As-submitted-to-Congress-United-States-Department-of-State).

Korrupsionit është në rrugën e duhur. Edhe pse vettingu i subjekteve të drejtësisë është një proces administrativ, po jep rezultate në luftën kundër korrupsionit pasi gjyqtarët dhe prokurorët e shkarkuar, si rezultat i vettingut, dalin para drejtësisë. Shqipëria ka bërë përpjekje të mëtijshme për të krijuar një histori solide në luftën kundër korrupsionit, megjithëse mbetet një objektivi që kërkon vullnet politik dhe veprime të mëtijshme të strukturuar dhe të qëndrueshme”.

Progresraporti 2021⁷⁴ në lidhje me pastrimin e parave konstaton se: “Për sa i përket luftës kundër pastrimit të parave, Shqipëria vazhdon përpjekjet e saj për të adresuar mangësitë në përputhshmërinë teknike të identifikuar në raportin e vlerësimit të ndërsjellë të Moneyval për Shqipërinë 2018. Shqipëria është në listën e Task-Forcës së Veprimit Financiar (FATF) të juridiksioneve nën monitorim të shtuar që nga shkurti 2020. Shqipëria mori një angazhim politik të nivelit të lartë për të zbatuar planin e veprimit të FATF, i cili do të lejojë heqjen e Shqipërisë nga kjo listë. Plani i veprimit mbulon ndër të tjera identifikimin e rreziqeve të pastrimit të parave, regjistrimin e pronave, transparencën e pronësive përfituese dhe rritjen e dënimeve dhe konfiskimet. Ndryshimet në ligjin për pastrimin e parave për të harmonizuar legjislacionin për pastrimin e parave me *acquis* të BE-së janë përgatitur nga Këshilli i Ministrave.

Shqipëria po punon për përafrimin e mëtijshëm të legjislacionit të saj me *acquis* të BE-së për parandalimin e përdorimit të sistemit financiar për qëllime të pastrimit të parave ose financimit të terrorizmit. Shqipëria vazhdon të zbatojë “Paketën Moneyval” e cila mbulon i) parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, ii) masat kundër financimit të terrorizmit, iii) procedurat tatimore dhe iv) Qendrën Kombëtare të Regjistrimit dhe miratimi i një ligji të ri për administrimin e pasurive të sekuestruara. Një ligj i ri për masat kufizuese ndërkombëtare u miratua në nëntor 2020”.

Referuar analizës për vitin 2021 që Ministria e Drejtësisë ka kryer rezulton se:

Lidhur me veprat penale në fushën e krimit të organizuar në nenin 75/a të Kodit të Procedurës Penale, është përcaktuar se Struktura Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka kompetencë hetimi për çdo vepër penale të kryer nga grupi i strukturuar kriminal, organizata kriminale, organizata terroriste dhe banda e armatosur, (neni 75/a gërma “b” e Kodit të Procedurës Penale) ose nga subjekte të posaçme sipas parashikimeve të nenit 75/a, shkronjat “c” dhe “ç” të Kodit të Procedurës Penale). Ndërkohë që vepra penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose i veprimtarisë kriminale”, parashikuar nga neni 287 i Kodit Penal, sipas parashikimeve të nenit 75/a të Kodit të Procedurës Penale i përket prokurorive të juridiksionit të zakonshëm.

Në raportin vjetor 2021 mbi veprimtarinë e Strukturës së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar rezulton se gjatë vitit 2021, kjo strukturë ka regjistruar 164 procedime penale në fushën e krimit të organizuar, në numër të njëjtë me vitin e kaluar ose rreth 24.3% e veprave penale të regjistruara i përkasin grupit të veprave në fushën e krimit të organizuar. Numrin më të lartë të procedimeve penale të regjistruara, sikurse vitin e kaluar, e ka grupi i veprave penale të neneve (283/a “Trafikimi i narkotikëve”, 333/a “Grupi i strukturuar kriminal”, 334 “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”) me 50 procedime penale të regjistruara⁷⁵. Rezulton një rënie e numrit të procedimeve të regjistruara për këto vepra me 14 procedime më pak. Në lidhje me çështjet e regjistruara rezulton se janë dërguar për gjykim 14 çështje, 2 çështje janë pushuar, 22 çështje janë pezulluar, 8 çështje të transferuara dhe 118 çështje rezultojnë të mbetura në hetim. Referuar shifrave të vitit të kaluar rezulton një ulje me 2 çështje dërguar për gjykim, 8 çështje më tepër të pezulluara, 13 çështje më pak të transferuara dhe 7 çështje më tepër të mbetura në gjykim⁷⁶.

Nga 14 çështjet e dërguara për gjykim për vitin 2021, të cilët zënë rreth 8.54% të çështjeve të hetuara në fushën e krimit të organizuar, rezulton se numri i të hetuarve/pandehurve ka qënë 84 persona ose 29 persona më pak se vjet. Numrin më të lartë të çështjeve të dërguara për gjykim e ka grupi i veprave penale të neneve (78/2 “Vrasja e kryer për interes apo hakmarrje”; 109/3 “Rrëmbimi ose mbajtja peng e personit ose e të miturit nën moshën 14 vjeç”; 278 “Mbajtja pa leje dhe prodhimi i armëve, armëve shpërthyes dhe i municionit”; 303 “Fshehja ose asgjësimi i kufomës”; 333/a “Grupi i strukturuar kriminal”, 334 “Kryerja e veprave penale nga organizata kriminale dhe grupi i strukturuar kriminal”) me 4 çështje të dërguara për gjykim. Nga këto çështje për 64 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest me burg” (ose 42 persona më pak se vjet), për 3 persona është caktuar masa e sigurimit “Arrest në

⁷⁴ “Albania 2021 Report, Accompanying the document Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2021 Communication on EU Enlargement Policy” publikuar në datën 19.10.2021 në faqen: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/albania_report_2021.pdf.

⁷⁵ Për vitin 2020 për këtë grup veprash kanë qënë të regjistruara 64 procedime penale.

⁷⁶ Për vitin 2020 janë regjistruar 164 procedime penale, nga të cilat 64 procedime për krimin e organizuar rezulton se janë dërguar për gjykim 16 çështje, 2 pushuar, 14 pezulluar, 21 transferuar dhe 111 në hetim.

shtëpi”(shifër e njëjtë me vjet) dhe për 1 person është caktuar masa e sigurimit “Detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore”(një më pak se vjet)⁷⁷.

Për vitin 2021 rezulton se ka përfunduar gjykimi i themelit në Gjykatën e Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar për 23 çështje penale për veprat penale në fushën e krimit të organizuar me një numër prej 94 të pandehurish ose krahasuar me vjet me një rritje prej 11 çështjesh më tepër dhe 31 të pandehur më tepër⁷⁸. Për vitin 2021 janë përcjellë të dhëna edhe për gjykimet në Gjykatën e Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, ku rezulton se ka përfunduar gjykimi për 19 çështje penale me një numër prej 71 të pandehurish, për veprat penale në fushën e krimit të organizuar.

Lidhur me përdorimin e metodave speciale të hetimit rezulton se përgjatë vitit 2021, Prokuroria e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar ka përdorur metodën e përgjimit për 129 procedime penale (ose 38 më tepër se vitin e kaluar), ku për çështjet penale të hetuara për veprën penale të grupit të strukturuar kriminal në trafikimin e lëndëve narkotike (283/a/2, 333/a, 334) me 45 procedime penale (ose 9 më tepër se vjet) dhe 928 pajisje fundore (ose 7 më pak se vitin kaluar⁷⁹)

Ndërkohë vijon të mbetet i ulët roli i prokurorisë për sa i përket hetimeve proaktive ose hetimeve të filluara kryesisht për veprat penale të krimit të organizuar, pasi në total për të gjitha veprat penale rezulton se janë regjistruar vetëm 18 procedime penale kryesisht nga organi i Prokurorisë së Posaçme.

Në përgjigjen e Prokurorisë së Përgjithshme⁸⁰ për zbatimin e rekomandimeve prioritare rezulton se:

- Në kuadër të “Hetimeve efektive nëpërmjet përdorimit të metodave speciale të hetimit dhe rritja e hetimeve proaktive” gjatë vitit 2021, në zbatim të kërkesave dhe procedurave ligjore, janë kryer hetime proaktive me përdorim të mjeteve të posaçme të hetimit, në kuadrin e 331 procedimeve për veprat penale kundër trafikëve të paligjshme (narkotikëve, personave, armëve/municioneve), përfshi edhe veprat penale kundër narkotikëve, pastrimit të parave dhe krimeve të rënda në kompetencë lëndore të prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm. Krahasuar me vitin e kaluar rezulton një ulje me rreth 2 herë më pak të procedimeve penale.

- Prokurorët kanë pasur rol aktiv si në regjistrimin e procedimeve, dhënien e autorizimeve ose kur mbi kërkesën e tyre me vendime gjyqësore është autorizuar përdorimi i mjeteve të posaçme të hetimit, ashtu dhe nëpërmjet lënies së detyrave oficerëve të policisë gjyqësore dhe kontrollit/mbikëqyrjes për zbatimin e tyre. Ky proces i ka shërbyer si parandalimit dhe/ose ndërprerjes së mëtejshme të veprimtarisë kriminale, ashtu edhe goditjes/finalizimit me arrestimin në flagrancë apo ndalimin e 418 personave të dyshuar në kompetencë të prokurorive pranë gjykatave të shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm.

- Gjithashtu, me rëndësi vijon të mbetet zbatimi i kuadrit ligjor mbi sekuestrimin dhe konfiskimin e të ardhurave kriminale⁸¹ me qëllim ndërprerjen e të ardhurave të grupeve kriminale, e mundësive për të ndërvepruar në terren apo për t'i shpëtuar drejtësisë. Lidhur me sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve kriminale, përgjatë vitit 2021, në prokuroritë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë me juridiksion të përgjithshëm, për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale” është bërë konfiskim pasurie në 2 raste dhe janë kryer sekuestime pasurie mbi kërkesën e prokurorëve me vendimet gjyqësore, në kuadrin e 6 procedimeve penale, ku krahasuar me vitin 2020 rezulton se kemi rritje me 1 sekuestrim dhe 2 konfiskime më tepër. Gjatë po kësaj periudhe në zbatim të ligjit nr.10192, datë 3.12.2009, “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera, nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, të ndryshuar, në kuadrin e hetimit pasuror, prokurorët kanë kërkuar për 3 procedime sekuestrimin e pasurisë dhe në 1 rast konfiskimin e pasurisë, kërkesa këto të pranuar nga gjykata, nga ku rezulton se në krahasim me vitin 2020 ku nuk ka pasur asnjë konfiskim, në vitin 2021 ka pasur një rast konfiskimi.

- Në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar ndaj luftës kundër krimit të organizuar, Zyra e Prokurorit Ndërlidhës të Shqipërisë pranë Eurojust në Hagë po luan një rol të rëndësishëm në

⁷⁷ Për vitin 2020 kanë qenë 113 persona të hetuar të pandehur, nga të cilët për 106 është caktuar arrest në burg, për 3 persona arrest në shtëpi, për 2 persona detyrim për paraqitje në policinë gjyqësore.

⁷⁸ Për vitin 2020 ka përfunduar gjykimi për 12 çështje me 63 të pandehur.

⁷⁹ Për vitin 2020 janë përdorur metodat për 91 procedime penale, ku për çështjet penale të trafikimit për 36 procedime me 935 pajisje fundore.

⁸⁰Me shkresën nr. 942/44 prot., datë 2.3.2022 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207/1 prot., datë 3.3.2022.

⁸¹ Ligji nr. 10192, datë 3.12.2009 “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, i ndryshuar.

përmirësimin dhe unifikimin e veprimeve institucionale ndaj kërcënimit serioz të krimit të organizuar transnacional dhe si rezultat i këtij bashkëpunimi janë regjistruar 20 çështje të reja me kërkesën e autoriteteve shqiptare dhe janë lidhur 3 marrëveshje të skuadrave të përbashkëta hetimore. Gjithashtu, Drejtoria e Marrëdhënieve Juridiksionale me Jashtë në Prokurorinë e Përgjithshme i ka dërguar Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit 62 praktika të ardhura nga autoritetet gjyqësore të huaja për kryerjen e verifikimeve paraprake lidhur me pasuritë e subjekteve, ku janë përfunduar 19 prej tyre.

- Në kuadrin e marrëdhënieve me autoritetet gjyqësore rajonale, nga tetori 2021 Prokuroria e Përgjithshme është pjesë e projektit “THB Balkans Gender and Translation Crime Virtual Programme” financuar nga Republika Federale e Gjermanisë, me objekt rritjen e kapaciteteve hetimore të agjencive ligjzbatuese të vendeve të Ballkanit si dhe fuqizimin e bashkëpunimit rajonal kundër trafikimit të qenieve njerëzore në periudhën 2021-2023.

- Në kuadër të luftës ndaj krimit të organizuar, me qëllim pasurimin e sistemit statistikor të monitorimit të çështjeve të pastrimit të parave, Prokuroria e Përgjithshme bashkëpunon me Ministrinë e Drejtësisë lidhur me procesin e raportimit të të dhënave të harmonizuara për strukturat e BE-së, si dhe bashkëpunon me INSTAT-in për ngritjen e Nomenklaturës Ndërkombëtare të Krimeve për qëllime statistikore.

- Nga analiza e të dhënave statistikore lidhur me veprat penale të trafikimit⁸², për vitin 2021 rezulton se janë regjistruar 247 çështje penale me 37 persona në hetim, nga të cilët vetëm 25 janë marrë si të pandehur. Nga këto çështje janë dërguar për gjykim 37 çështje me 52 të pandehur ose rreth 15% e çështjeve të regjistruara. Numrin më të madh të çështjeve të regjistruara e zë vepra penale “Trafikimi i mjeteve motorike” parashikuar nga neni 141/a i Kodit Penal me 167 çështje.

- Rezulton një ulje e numrit⁸³ të çështjeve të regjistruara me 7 çështje më pak dhe rënie e numrit të personave nën hetim me 10 persona më pak, si dhe ulje e personave të marrë si të pandehur me 4 persona më pak. Lidhur me numrin e çështjeve të dërguara për gjykim për vitin 2021, numri i tyre është ulur me 1 çështje më pak, po ashtu edhe numri i të pandehurve në gjykim është ulur me 12 persona më pak krahasuar me vitin 2020⁸⁴.

- Për veprat penale kundër narkotikëve konstatohet se në vitin 2021 janë hetuar më shumë çështje penale se në vitin 2020 (me 488 çështje më tepër). Lidhur me veprat penale në fushën e lëndëve narkotike⁸⁵, në vitin 2021 janë hetuar 3490 çështje penale ose 488 çështje penale më tepër se viti 2020. Rezulton se janë hetuar 1533 persona dhe janë marrë të pandehur 1293 persona. Krahasuar me vitin 2020⁸⁶ rezultojnë 278 persona më shumë të hetuar dhe 327 më shumë të pandehur. Janë dërguar për gjykim 703 çështje ose 20% e çështjeve, me 1016 të pandehur, nga ku rezulton një rritje krahasuar me vitin 2020 me 197 çështje me tepër të dërguara për gjykim dhe 219 të pandehur më shumë⁸⁷. Numrin më të lartë të çështjeve në hetim e zë vepra penale: “Prodhimimi dhe shitja e narkotikëve” neni 283 Kodit Penal me 1711 çështje në hetim, nga të cilat janë dërguar për gjykim 470 çështje.

- Konstatohet se vijon të mbetet i ulët numri i veprave penale kundër terrorizmit pavarësisht kompleksitetit dhe vështirësisë që kanë në hetim këto vepra, me ulje 0.75 të numrit të procedimeve të regjistruara. Lidhur me këtë kategori veprash penale⁸⁸, rezulton se janë regjistruar në total 9 çështje për vitin 2021 me 3 persona nën hetim dhe 2 persona të marrë si të pandehur. Në lidhje me çështjet e dërguara për gjykim për këtë kategori veprash për vitin 2021, ndryshe nga viti i kaluar, rezultojnë vetëm 3 çështje të dërguara për gjykim, me 3 persona të pandehur. Në krahasim me vitin 2020⁸⁹, vihet re një ulje e numrit të çështjeve të regjistruara me 3 çështje më pak, por në ndryshim nga 2020 kemi 1 person nën hetim më shumë dhe të njëjtin numër prej 2 personash të marrë si të pandehur.

- Lidhur me veprat penale për nxitjen e urrejtjes dhe pjesëmarrjen në konfliktet e armatosura⁹⁰ për vitin 2021 janë regjistruar 7 çështje penale për veprën penale “Nxitja e urrejtjes ose grindjeve”, parashikuar nga neni 265 i Kodit Penal, dhe 1 çështje penale për veprën penale “Pjesëmarrja në veprime luftarake në një shtet të huaj”, parashikuar nga neni 265/a i Kodit Penal, me 4 persona nën hetim dhe 1 të pandehur. Rezulton një rritje e numrit të çështjeve me 1 çështje më shumë krahasuar me

⁸² Nenet 109, 109/b, 110/a, 128/b, 138/a, 141/a, 278/a dhe 282/a të Kodit Penal.

⁸³ Në vitin 2020 ishin regjistruar 254 çështje penale me 47 persona në hetim, nga të cilët 29 janë marrë si të pandehur.

⁸⁴ Në vitin 2020 ishin dërguar për gjykim 38 çështje me 64 të pandehur për këtë kategori veprash penale.

⁸⁵ Ku janë përfshirë nenet 283-286/a të Kodit Penal.

⁸⁶ Në vitin 2020 kanë qenë 3002 çështje të hetuara me 1255 persona nën hetim dhe 966 të pandehur.

⁸⁷ Në vitin 2020 janë dërguar për gjykim 506 çështje me 797 persona të pandehur.

⁸⁸ Nenet 230-232/b të Kodit Penal.

⁸⁹ Në vitin 2020 ishin regjistruar 12 çështje penale, me 2 persona nën hetim dhe 2 të pandehur.

⁹⁰ Nenet 265- 265/c të Kodit Penal.

vitin 2020⁹¹, por ndryshe nga viti 2020⁹² rezultojnë 3 çështje të dërguara për gjykim- një rritje prej 2 çështjesh, me 3 të pandehur ose 1 i pandehur më pak se në vitin 2020.

Sa më sipër, Këshilli i Ministrave me qëllim forcimin e luftës kundër krimit të organizuar rekomandon:

1. Rritjen e numrit të procedimeve të regjistruara dhe të dërguara për gjykim dhe cilësisë së hetimit për veprat penale në fushën e narkotikëve, trafikeve dhe terrorizmit;

2. Vijimin e rritjes së numrit dhe cilësisë së hetimeve financiare për veprat penale të pastrimit të parave dhe produkteve të veprës penale dhe atë në funksion të rritjes së numrit të çështjeve dhe të pandehurve të dërguar për gjykim;

3. Rritjen e rasteve të përdorimit të teknikave speciale të hetimit, veçanërisht në rastet e hetimeve pasurore;

4. Ashpërsimin e politikës penale për veprat penale në fushën e narkotikëve lidhur me masat e sigurimit personal dhe dënimin e tyre;

5. Vijimin e forcimit të bashkëpunimit ndërinstitucional ndërmjet strukturave të prokurorisë së juridiksioneve të përgjithshme, Prokurorisë së Posaçme, policisë gjyqësore, policisë së shtetit dhe agjencive të tjera shtetërore, për zbatimin e objektit dhe qëllimin e ligjit për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike;

6. Rritjen e kapaciteteve profesionale për prokurorët nëpërmjet trajnimeve në këtë fushë, duke përfshirë edhe trajnime të përbashkëta me oficerët e policisë gjyqësore;

7. Vijimin e zbatimit të masave për përmbushjen e rekomandimeve të Moneyval për pastrimin e parave/luftimin e financimit të terrorizmit, të bashkëpunimit me Eurojust si dhe të bashkëpunimit rajonal në fushën e trafikimit të qenieve njerëzore;

8. Përditësimin e sistemit statistikor të monitorimit të çështjeve të pastrimit të parave për të siguruar një bazë të besueshme për reforma të mëtejshme për të rritur numrin e procedimeve penale dhe dënimeve për veprat penale të pastrimit të parave.

Forcimi i respektimit të të drejtave të njeriut

Forcimi i respektimit të të drejtave të njeriut mbetet prioritet kyç në adresimin e rekomandimeve për Prokurorin e Përgjithshëm në luftën kundër kriminalitetit për vitin 2022. Trajtimi me dinjitet dhe sipas nevojave specifike të individëve të dyshuar si autor të veprave penale, si dhe të viktimave dhe dëshmitarëve mbetet sfidë për çdo institucion ligjzbatues, përfshirë edhe organet e hetimit penal.

Referuar analizës për vitin 2021 që Ministria e Drejtësisë ka kryer rezulton se:

Nga të dhënat e përcjella nga Prokuroria e Përgjithshme për vitin 2021 në prokuroritë pranë gjykatave me juridiksion të përgjithshëm, numri i çështjeve të përfunduara në zbatim të instituteve të reja procedurale penale⁹³ është për 1071 çështje, me 1096 të pandehur, shifra që zënë 11.27% të numrit të çështjeve të dërguara për gjykim. Në lidhje me këto institute të reja procedurale, rezulton se për 264 çështje kundërvajtje penale është kërkuar miratimi i urdhrit penal me 269 të pandehur, ku krahasuar me 2020 rezulton me ulje 35.6% të çështjeve, për 520 çështje me 537 të pandehur është kërkuar miratimi marrëveshjes për pranimin e fajësisë, ku rezulton ulje me 29.07% të çështjeve të krahasuara me vitin 2020, për 287 çështje me 290 të pandehur është kërkuar gjykimi i drejtpërdrejtë, një rritje me 27.5% e çështjeve krahasuar me vitin 2020.

Nga të dhënat statistikore të sipërpërmendura rezulton se gjykimi i drejtpërdrejtë ka pësuar një rritje të lehtë krahasuar me vitin 2020, ndërsa urdhri penal dhe marrëveshja për pranimin e fajësisë kanë pësuar ulje.

- Në lidhje me veprat penale kundër fëmijëve, familjes dhe martesës⁹⁴ rezulton se për vitin 2021 janë regjistruar 1491 çështje penale me 401 persona nën hetim dhe janë marrë 873 të pandehur. Krahasuar me vitin 2020⁹⁵ rezultojnë 133 çështje më shumë të regjistruara; 11 persona më shumë nën hetim dhe 88 të pandehur më shumë. Në lidhje me këtë kategori veprash rezulton se për vitin 2021 janë dërguar

⁹¹ Në vitin 2020 janë regjistruar 6 çështje penale, me 1 person të marrë nën hetim dhe 4 të pandehur.

⁹² Në vitin 2020 ishte vetëm 1 çështje e dërguar për gjykim me 4 të pandehur.

⁹³ Referuar shkresës së Prokurorisë së Përgjithshme nr. 924/44 prot., datë 2.3.2022, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207/1 prot., datë 3.3.2022.

⁹⁴ Seksioni IX, nenet 124- 130/a të Kodit Penal.

⁹⁵ Në vitin 2020 ishin regjistruar 1358 çështje me 390 persona nën hetim dhe 785 të pandehur.

për gjykim 1080 çështje me 1163 të pandehur. Krahastuar me një vit më parë⁹⁶ ka një rritje prej 126 çështjesh më shumë të dërguara për gjykim dhe 134 të pandehur më shumë.

- Në lidhje me veprën penale “Dhuna në familje”, parashikuar nga neni 130/a i Kodit Penal, për vitin 2021, janë regjistruar 1406 çështje penale ose rreth 3.4% e të gjitha çështjeve penale të regjistruara⁹⁷, me 388 persona nën hetim dhe janë marrë në cilësinë e të pandehurit 846 persona. Krahastuar me vitin 2020⁹⁸ konstatohet një rritje e numrit të çështjeve të regjistruara me 155 çështje më shumë, 30 persona nën hetim më shumë dhe 90 të pandehur më shumë.

- Rezulton se në vitin 2021 për veprën penale “Dhunë në familje”, parashikuar nga neni 130/a i Kodit Penal janë dërguar për gjykim 1037 çështje për këtë vepër penale me total prej 1119 të pandehurish, çka përbën një rritje prej 123 çështjesh dhe 140 të pandehurish më shumë krahasuar me vitin 2020⁹⁹. Numri i çështjeve të dërguara për gjykim për këtë vepër përbën rreth 9.9% të numrit total të çështjeve të dërguara për gjykim gjatë vitit 2021¹⁰⁰. Nga këto çështje për vitin 2021 janë gjykuar 774 çështje me 823 të pandehur, duke pësuar një rritje me 152 çështje më shumë dhe 167 të pandehur më shumë se në vitin 2020¹⁰¹.

- Lidhur me politikën e dënimit të ndjekur gjatë gjykimit, Prokuroria e Përgjithshme është shprehur se 56.1% e kërkesave janë kërkesa për caktimin e dënimit me burg dhe 43.9% kërkesave për dënim alternativ. Në lidhje me dënimin ka ulje prej 10% të kërkesave për dënim në minimum; një rritje prej 21.32% të kërkesave për dënimin mesatar dhe rritje të lehtë të dënimit minimal; ndërkohë nga analiza e të dhënave statistikore, ka rezultuar se: në çështjet e dërguara për gjykim nga prokuroria për veprën penale “Dhunë në familje” rezulton se është kërkuar në 2 raste dënimi maksimal i parashikuar nga paragrafi përkatës¹⁰². Gjithashtu, krahasuar me vitin 2020 rezulton se: i) në asnjë rast nuk është kërkuar dënimi me gjobë¹⁰³; ii) për asnjë rast nuk është kërkuar dënimi sa periudha e paraburgimit¹⁰⁴; iii) për 162 të pandehur është kërkuar dënimi minimal i parashikuar nga dispozita¹⁰⁵; iv) për 330 të pandehur është kërkuar dënimi mesatar¹⁰⁶; v) për 1 të pandehur është kërkuar ulja në minimumin e parashikuar nga dispozita¹⁰⁷; vi) për 388 të pandehur është kërkuar pezullimi i ekzekutimit të dënimit¹⁰⁸; vii) për 1 rast është kërkuar tërheqja e akteve¹⁰⁹; viii) për 1 rast është kërkuar pushimi i akuzës¹¹⁰; ix) për 4 të pandehur është kërkuar pushimi i çështjes¹¹¹; dhe x) për 1 rast është kërkuar pafajësi¹¹². Për sa më sipër kemi ulje të numrit me 1 rast më pak lidhur me tërheqjen e akteve, pushimin e çështjes dhe pafajësinë, si dhe një ulje e lehtë e numrit të të pandehurve me 3 më pak lidhur me pushimin e çështjes. Krahastuar me vitin 2020, referuar të dhënave lidhur me politikën penale rezulton se kemi: i) rritje të lehtë të numrit me 1 rast më shumë për sa i përket dënimit maksimal; ii) rritje të numrit të të pandehurve me 53 më shumë lidhur me dënimin mesatar; iii) ulje me 17 të pandehur më pak lidhur me dënimin minimal si dhe iv) për pezullimin e ekzekutimit kemi rritje me 128 të pandehur më shumë. Në tërësi nga krahasimi i mësipërm nuk rezulton ashpërsim i ndjeshëm i politikës penale për këtë vepër.

- Nga të dhënat statistikore¹¹³ rezulton se në çështjet penale të regjistruara gjatë vitit 2021, janë regjistruar 313 procedime/çështje me 358 viktima të mitura ku prej të cilëve 175 janë meshkuj dhe 183 femra. Nga të dhënat e përcjella nga Prokuroria e Përgjithshme për të miturit në konflikt me ligjin për vitin 2021, janë regjistruar 702¹¹⁴ procedime, me një rritje prej 46.84% të numrit të procedimeve

⁹⁶ Në vitin 2020 ishin dërguar për gjykim 954 çështje me 1029 të pandehur.

⁹⁷ Për vitin 2021 janë regjistruar në total 41541 çështje.

⁹⁸ Për vitin 2020 janë regjistruar 1251 çështje me 358 persona nën hetim dhe 756 persona në cilësinë e të pandehurit gjatë hetimeve.

⁹⁹ Në vitin 2020 janë dërguar për gjykim 914 çështje me 979 të pandehur.

¹⁰⁰ Numri total i çështjeve të dërguara në gjyq në vitin 2021 është 10497 çështje.

¹⁰¹ Në vitin 2020 janë gjykuar 622 çështje me 656 të pandehur.

¹⁰² Në vitin 2020 dënimi maksimal është kërkuar vetëm në një rast.

¹⁰³ Në vitin 2020 dënimi me gjobë nuk është kërkuar në asnjë rast.

¹⁰⁴ Në vitin 2020 është kërkuar në një rast.

¹⁰⁵ Në vitin 2020 ky dënim është kërkuar për 179 të pandehur.

¹⁰⁶ Në vitin 2020 ky dënim është kërkuar për 277 të pandehur.

¹⁰⁷ Në vitin 2020 ky dënim është kërkuar në 3 raste.

¹⁰⁸ Në vitin 2020 pezullimi i ekzekutimit është kërkuar në 260 raste.

¹⁰⁹ Në vitin 2020 tërheqja e akteve nuk është kërkuar në asnjë rast.

¹¹⁰ Në vitin 2020 pushimi i akuzës nuk është kërkuar në asnjë rast.

¹¹¹ Në vitin 2020 për 7 të pandehur është kërkuar pushimi i çështjes.

¹¹² Në vitin 2020 pafajësia nuk është kërkuar në asnjë rast.

¹¹³ Të paraqitura në shkresën nr. 942/44 prot., datë 2.3.2022 të Prokurorisë së Përgjithshme.

¹¹⁴ Në vitin 2020 kanë qenë 473 procedime të regjistruara.

krahasuar me vitin 2020, me 743¹¹⁵ të mitur në konflikt me ligjin të regjistruar si të pandehur ku, krahasuar me vitin 2020, rezulton një rritje prej 41.52% të numrit të të pandehurve. Referuar analizës së statistikave të përcjella nga Prokuroria e Përgjithshme rezulton se për vitin 2021 janë regjistruar në total 17 të pandehur të mitur të moshës 14-18 vjeç, nga ku 17 meshkuj dhe asnjë femër, ku krahasuar me vitin 2020 në total kanë qenë 15 të pandehur të mitur të moshës 14-18 vjeç. Për vitin 2021 kemi 2 të pandehur të mitur më shumë se në vitin 2020, rritje me 4 të pandehur të mitur meshkuj më shumë dhe ulje me 2 të pandehur të mitura femra më pak. Lidhur me të miturit viktime të moshës deri në 18 vjeç rezulton se për vitin 2021 kemi në total 21 viktime të mitur të moshës deri në 18 vjeç, nga ku 7 janë meshkuj dhe 14 femra. Për vitin 2020 rezulton se kanë qenë në total 16 të mitur të moshës deri në 18 vjeç nga ku 8 kanë qenë meshkuj dhe 8 femra. Krahasuar me vitin 2021 kemi një rritje me 5 viktime të mitur më shumë, nga ku 1 mashkull më pak dhe 6 femra më shumë.

- Gjithashtu për të miturit në konflikt me ligjin rezulton se për vitin 2021 janë dërguar 210 çështje për gjykim, duke shënuar një rritje me 64 procedime më shumë krahasuar me vitin 2020¹¹⁶, është vendosur mosfillimi i procedimit për 464 raste¹¹⁷ duke shënuar rritje me 371 raste më shumë krahasuar me vitin 2020, si dhe për 302 raste¹¹⁸ është vendosur pushimi i çështjes, duke shënuar rritje me 103 raste më shumë se në vitin 2020. Sa i përket aplikimit të masës alternative të shmangies, nga të dhënat statistikore për vitin 2021 rezulton se në kuadrin e 766 procedimeve të mosfilluara/ të pushuara në 324 raste është aplikuar masa alternative e shmangies.

- Në lidhje me veprën penale “Krimet seksuale” janë regjistruar 158 procedime penale, me rritje prej 13.92% të numrit të procedimeve penale dhe me 107 të pandehur ose me rritje prej 2.8% të numrit të të pandehurve të regjistruar, krahasuar me vitin 2020. Gjithashtu, janë dërguar për gjykim 83 procedime me 93 të pandehur, ku rezulton me rritje prej 48.45% të numrit të procedimeve për gjykim dhe me 52.45% të numrit të të pandehurve krahasuar me vitin 2020.

- Lidhur me masat e sigurimit personal për veprën penale “Krimet seksuale”, rezulton ashpërsim i masave, ku 98.6% janë kërkesa për masën e sigurimit “arrest në burg” dhe vetëm 1,4% janë kërkesa me detyrimin për t’u paraqitur në policinë gjyqësore, ku krahasuar me vitin 2020 ky raport është me rritje 4,1%. Gjithashtu, ka rritje të kërkesave për caktimin e dënimit me burg, ku konkretisht janë 81.9% kërkesa për caktimin e dënimit me burg, ndërsa në vitin 2020 ka qenë 80.4%, si dhe ka ulje të dënimit alternativ, ku janë 18,4% të kërkesave për dënim alternativ, krahasuar me vitin 2020 kur ky raport ka qenë 19.6%.

- Për sa i përket politikës penale për veprën penale “Krimet seksuale”, mbetet e ashpër, ku 100% e rasteve është kërkuar masa e sigurimit “arrest në burg”, ndërsa për sa i përket caktimit të dënimit rezulton 67% e kërkesave dënim me burg dhe 33% dënime alternative.

- Në lidhje me veprat penale në fushën e mjedisit¹¹⁹, nga të dhënat statistikore në vitin 2021 janë regjistruar 314 çështje penale, ose 1.1% e totalit të çështjeve të regjistruara në këtë vit, me 79 persona nën hetim dhe 53 të pandehur. Në krahasim me vitin 2020¹²⁰, rezulton një rënie e lehtë e numrit të çështjeve me 17 çështje më pak, me 9 persona nën hetim më pak dhe një rënie e lehtë me 3 të pandehur më pak, ose me ulje 5% të numrit të procedimeve dhe ulje me 10% e numrit të personave nën hetim krahasuar me ata të regjistruar për vitin 2020. Numri më i madh i çështjeve penale vijon të jetë i regjistruar për veprën penale “Prerja e paligjshme e pyjeve”, parashikuar nga neni 205 i Kodit Penal, me 148 çështje të regjistruara.

- Në lidhje me çështjet e dërguara për gjykim për këtë grup veprash rezulton se për vitin 2021 janë dërguar për gjykim 80 çështje me 89 të pandehur, ku krahasuar me vitin 2020¹²¹ rezulton një rritje me 16 çështje më shumë dërguar për gjykim dhe me 19 të pandehur më shumë.

- Lidhur me të dhënat statistikore për veprat penale që prekin zgjedhjet e lira dhe sistemin demokratik të zgjedhjeve të cilat janë referuar edhe në rekomandimin nr. II, krahas të dhënave për procedimet e regjistruara dhe për procedimet e dërguara për gjykim, janë paraqitur të dhëna lidhur me politikën penale për këtë kategori veprash ku kërkesat e prokurorit në lidhje me dënimet janë 28.57% e kërkesave për caktimin e dënimit me burg dhe 71.42% të kërkesave janë për caktimin e dënimeve

¹¹⁵ Në vitin 2020 kanë qenë 525 të mitur të pandehur.

¹¹⁶ Në vitin 2020 janë regjistruar 146 çështje të dërguar për gjykim.

¹¹⁷ Në vitin 2020 është vendosur mosfillimi i procedimit për 93 raste.

¹¹⁸ Në vitin 2020 është vendosur pushimi i çështjes për 199 raste.

¹¹⁹ Nenet 201-207, nenet 207/a, 207/b, 207/c dhe 207/ç të Kodit Penal, përfshirë ndryshimet e reja të vitit 2021.

¹²⁰ Në vitin 2020 ishin regjistruar 331 çështje penale me 88 persona në hetim dhe 56 të pandehur.

¹²¹ Në vitin 2020 ishin dërguar për gjykim 64 çështje me 70 të pandehur.

alternative, ku sipas Prokurorisë së Përgjithshme përbën ashpërsim të kërkesave për llojin e dënimit krahasuar me vitin 2020.

- Nga analiza e të dhënave statistikore në lidhje me politikën e dënimit për këtë kategori veprash¹²², rezulton se: i) ka vetëm 1 rast dënimi minimal të parashikuar nga dispozita; ii) në 5 raste është kërkuar dënimi mesatar; iii) për 50 të pandehur është pezulluar ekzekutimi i dënimit; si dhe nuk ka asnjë rast tjetër dënimi të parashikuar. Ndërkohë, në lidhje me kërkesat e tjera të prokurorit, rezulton se vetëm në dy raste është kërkuar pushimi i akuzës dhe nuk ka asnjë rast tërheqjeje aktesh, kërkesë për pushim çështjeje apo kërkesë për pafajësi.

Këshilli i Ministrave me qëllim forcimin e respektimit të të drejtave të njeriut rekomandon:

1. Vijimin e aplikimit të masave alternative shmangies të parashikuara nga Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur tek të miturit;

2. Shtimin e numrit të rasteve të zbatimit të instrumenteve lehtësuese penale (marrëveshje, urdhri penal) dhe rritja e rasteve të gjykimin të drejtpërdrejtë, me synim hetimin dhe gjykimin e çështjeve penale në një afat sa më të shpejtë, duke mbajtur në konsideratë kompleksitetin, rrezikshmërinë e veprës, si dhe duke ruajtur efikasitetin dhe cilësinë e hetimeve;

3. Nxitjen e aplikimit të dënimeve alternative në rastet e veprave penale dhe/ose autorëve me rrezikshmëri të ulët shoqërore, personave vulnerabël dhe personave me probleme shëndetësore;

4. Vijimin e ashpërsimit të masave të sigurimit dhe masës së dënimit për veprat me natyrë gjinore, seksuale dhe diskriminuese, si dhe për rastet e keqtrajtimit/abuzimit/shfrytëzimit e trafikimit të fëmijëve;

5. Rritjen e cilësisë së hetimeve dhe ashpërsimin e politikës penale për autorët e veprës penale të dhunës në familje;

6. Rritjen e vëmendjes në hetimin dhe dërgimin për gjykim të veprave penale në fushën e mjedisit;

7. Rritjen e kapaciteteve profesionale të prokurorëve dhe veçanërisht të oficerëve të policisë gjyqësore, nëpërmjet trajnimeve veçanërisht për veprat penale me bazë gjinore, seksuale dhe përfshirjen e të miturve.

Forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional

Forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional dhe konsolidimi i ndërveprimit ndërmjet agjencive ligjzbatuese të brendshme por edhe me ato ndërkombëtare përbën thelbin e rekomandimeve në këtë drejtim.

Në kuadër të marrjes së masave për forcimin e koordinimit me Prokurorinë e Posaçme të luftës kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit dhe për rritjen e cilësisë së hetimeve dhe ndjekjes penale, nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme përmendet nënshkrimi i Aktit të Koordinimit Institucional “Për rritjen e eficiencës nëpërmjet bashkërendimit të Prokurorisë së Përgjithshme me Prokurorinë e Posaçme dhe unifikimin e disa veprimtarive administrative dhe procedurale ndërinstitucionale duke respektuar veçoritë dhe kompetencat institucionale të parashikuara në ligj”, i cili po vijon bashkëpunimin.

Gjatë vitit 2021, nga Sektori për Bashkëpunimin Ndërkombëtar dhe Hetimet e Përbashkëta pranë Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, janë trajtuar në total 91 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike nga autoritetet gjyqësore të huaja (nga të cilat 77 kanë ardhur në vitin 2021), ku krahasuar me vitin 2020¹²³ rezulton rritje prej 22 kërkesash më tepër se vitin e kaluar.

Nga totali janë ekzekutuar 41 letërporosi dhe për vitin 2020 – 2021, vijon ende procedura për ekzekutim për 50 letërporosi. Këto kërkesa janë drejtuar nga ana e autoriteteve gjyqësore të huaja për kryerjen e veprimeve në Republikën e Shqipërisë.

Nga numri total i 91 kërkesave, numrin më të madh të kërkesave që janë 29 prej tyre, ose 31,8%, e zënë kërkesat që kanë të bëjnë me hetime në fushën “Pastrimit të produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të shoqëruara dhe me veprat penale në fushën e “Trafikimit të narkotikëve”, në formën e bashkëpunimit të “Grupit të strukturuar kriminal”, parashikuar si vepra penale nga Kodi Penal Shqiptar në nenet 287, 283/a, 333/a të tij.

Gjatë vitit 2021 nga ana e Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar janë përcjellë 51 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike, drejtuar autoriteteve të huaja, ose 10 më tepër

¹²² Për veprat penale 325, 326, 326/a, 327, 327/a, 328/b, 329, 330, 330/a, 331, 331/a, 332, 332/a të Kodit Penal.

¹²³ Për vitin 2020 janë trajtuar 69 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike.

se vjet¹²⁴. Kësaj shifre i shtohen edhe 16 kërkesa të mbartura nga viti 2020, për të cilat nuk është kryer ende ekzekutimi.

Nga numri total i 51 i kërkesave të paraqitura për ndihmë të ndërsjellë juridike ka rezultuar se numrin më të lartë, 20 prej tyre ose 39.21% e zënë kërkesat që kanë të bëjnë me hetime në fushën e veprave penale të “Trafikimit të personave të rritur”, “Trafikimit të të miturve”, “Ndihmës për kalim të paligjshëm të kufirit”, të kryera në formën e bashkëpunimit asaj të “Grupit të strukturuar kriminal”, parashikuar nga nenet 110/a, 128, 298, 333/a të Kodit Penal.

Nga totali prej 51 kërkesash janë ekzekutuar 17, ndërsa pjesa tjetër është në pritje të përgjigjes nga autoritetet e huaja për ekzekutimin. Gjithashtu, nga letërporositë e mbajtura nga 2020, janë ekzekutuar 4 letërporosi në vitin 2021.

Krahas kërkesave për ndihmë juridike që lidhen me hetime të autoriteteve të huaja, lidhur me hetimet e Prokurorisë së Posaçme është e nevojshme kryerja e veprimeve hetimore apo verifikimeve jashtë Shqipërisë. Për këtë qëllim janë krijuar Skuadrat e Përbashkëta Hetimore. Konkretisht, Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar është duke ndjekur hetime me 10 skuadra të përbashkëta hetimore me autoritetet e drejtësisë të Italisë. Këto skuadra janë krijuar për veprat penale të “Pastrimit të produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, “Trafikimit të narkotikëve”, në formën e bashkëpunimit me atë të “Grupit të strukturor kriminal”, “Mashtrimi kompjuterik”, në formën e bashkëpunimit me atë të “Grupit të strukturor kriminal” dhe “Ndihma për kalim të paligjshëm të kufijve”, në formën e bashkëpunimit me atë të “Grupit të strukturuar kriminal”.

Gjithashtu, Prokuroria e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar gjatë vitit 2021 ka plotësuar praktikat për 17 kërkesa për ekstradim nga jashtë vendit në Shqipëri.

Një tjetër aspekt i punës së Prokurorisë së Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, në forcimin e bashkëpunimit ndërkombëtar, ka qenë vijimi i nënshkrimit të marrëveshjeve të përbashkëta të bashkëpunimit me prokuroritë e shteteve të ndryshme të Bashkimit Evropian dhe vendeve fqinje. Konkretisht, janë nënshkruar:

- Në datën 2.6.2021, memorandumit i mirëkuptimit për bashkëpunimin në fushën penale me prokurorin e shtetit të Republikës së Kosovës;

- Në datën 2.6.2021, memorandumit i mirëkuptimit me Prokurorinë Bazë në Luftën kundër Krimit të Organizuar dhe Korrupsionit nga Republika e Maqedonisë së Veriut.

Lidhur me zbatimin e rekomandimeve prioritare të dhëna për vitin 2021 në drejtim të bashkëpunimit ndërinstitucional, nga organi i prokurorisë rezulton:

- Nga ana e Prokurorisë së Përgjithshme¹²⁵ në lidhje me rritjen e cilësisë dhe eficiencës në hetimin dhe ushtrimin e ndjekjes penale të suksesshme të kriminalitetit është konsideruar domosdoshmëri një qasje e përbashkët dhe e unifikuar ndërmjet institucioneve ligjzbatuese. Për këtë qëllim, Prokuroria e Përgjithshme i ka kushtuar vëmendje si bashkëpunimit praktik vendor në punën e përditshme të drejtuesve, prokurorëve, oficerëve të policisë gjyqësore, ashtu edhe marrëveshjeve të bashkëpunimit ndërinstitucional në nivel qendror.

- Shkëmbimi i të dhënave me agjencitë ligjzbatuese për marrjen e aksesit në databaza shtetërore, ku është kërkuar dhe është në pritje të marrjes së aksesit në bazat e të dhënave: “regjistrin e pronarëve përfitues”, “regjistrin qendror të llogarive bankare”, bazën e të dhënave të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, bazën e të dhënave të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, bazën e të dhënave në Sistemin Elektronik të çështjeve të Përmbartimit Gjyqësor dhe bazën e të dhënave shtetërore të Shërbimit/Regjistrin Noterial Shqiptar, në varësi të Ministrisë së Drejtësisë.

- Në këtë kuadër të bashkëpunimit ndërinstitucional ka vijuar bashkëpunimi me Strukturën e Posaçme Antikorrupsion dhe Krimit të Organizuar nëpërmjet Aktit të Koordinimit Institucional datë 15.12.2020, si dhe ka vijuar zbatimi i memorandumit të bashkëpunimit ndërinstitucional, në datën 15 korrik 2020, ndërmjet Prokurorisë së Përgjithshme me Ministrinë e Brendshme dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit, Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit dhe Pastrimit të Parave, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, dhe Agjencinë e Administrimit të Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara. Gjithashtu, vijon zbatimi i marrëveshjeve dypalëshe të vitit 2020 ndërmjet Prokurorisë së Përgjithshme me Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit, Kontrollin e Lartë të Shtetit dhe

¹²⁴ Për vitin 2020 janë 41 kërkesa për ndihmë të ndërsjellë juridike drejtuar autoriteteve gjyqësore të huaja nga Prokuroria e Posaçme.

¹²⁵ Me shkresën nr. 942/44 prot., datë 2.3.2022, protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 1207/1 prot., datë 3.3.2022.

Inspektoratin e Lartë të Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave me synim rritjen e efektivitetit në hetimet që lidhen dhe me veprat penale të fushës së krimeve financiare, shpërdorimit të fondeve publike, pastrimit të parave, financimit të terrorizmit, krimeve financiare dhe hetimeve pasurore si dhe për veprat penale të fushës së krimeve të rënda që mund të lidhen me format e veçanta të bashkëpunimit.

- Krijimi i vakancave për shkak të rivlerësimit kalimtar për 73 prokurorë në prokuroritë e të gjitha niveleve me juridiksion të përgjithshëm, krahas masave për plotësimin e vendeve vakante me prokurorë, kërkon marrjen e masave emergjente për shtimin e numrit organik të oficerëve të policisë gjyqësore në seksionet pranë prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm me 250 oficerë, për të lehtësuar veprimtarinë e prokurorëve në përballimin e volumit të punës në rritje në seksionet pranë prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm. Kjo kërkesë për plotësimin e organikës me 250 oficerë të policisë gjyqësore u miratua nga Komisioni i Policisë Gjyqësore, në datën 29.9.2021.

- Gjithashtu, Komisioni i Policisë Gjyqësore, në bazë të kërkesave të Prokurorisë së Përgjithshme ka emëruar 13 oficerë të policisë gjyqësore pranë prokurorive të juridiksionit të përgjithshëm në muajin maj 2021 dhe 12 oficerë të policisë gjyqësore në muajt nëntor-dhjetor 2021.

- Në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar, gjatë vitit 2021 nga sistemi IMPRO janë paraqitur këto të dhëna:

Për veprën penale “Trafikimi i narkotikëve” ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit 52 praktika; ekstradime nga jashtë drejt Shqipërisë 19 praktika; letërporosi nga jashtë 55 praktika; letërporosi për jashtë 35 praktika.

Për veprën penale “Pastrimi i produkteve të veprës penale” janë trajtuar kërkesat: ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit 5 praktika; ekstradime nga jashtë drejt Shqipërisë 1 praktikë; letërporosi nga jashtë 29 praktika; letërporosi për jashtë 153 praktika.

Për veprën penale “Financimi i terrorizmit” janë trajtuar kërkesat: letërporosi nga jashtë 2 praktika; letërporosi për jashtë 3 praktika.

Për veprën penale “Trafikimi i qenieve njerëzore” janë trajtuar kërkesat: ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit 1 praktikë; letërporosi nga jashtë 4 praktika.

- Po kështu, në kuadër të bashkëpunimit ndërkombëtar, nga të dhënat statistikore rezulton se për vitin 2021 në kuadër të letërkërkesave për ndihmë të ndërsjellë juridike janë kryer: ekstradime nga Shqipëria për jashtë vendit 133 praktika; ekstradime nga jashtë drejt Shqipërisë 111 praktika; urdhërarreste ndërkombëtare të lëshuara nga autoritetet e huaja për shtetasit shqiptarë të cilët nuk mund të ekstradohen për shkak të shtetësisë shqiptare 287 praktika; letërporosi nga jashtë 600 praktika; letërporosi për jashtë 654 praktika; shpallja e shtetasve shqiptarë ose të huaj në kërkim ndërkombëtar 172 praktika; heqje e shtetasve shqiptarë nga kërkimi ndërkombëtar 133 praktika; transferime të dënuarish nga jashtë 2 praktika; transferime të dënuarish për jashtë 7 praktika; transferime procedimi nga jashtë drejt Shqipërisë 11 praktika; transferim procedimi nga Shqipëria për jashtë 14 praktika; njohjet e vendimeve penale të ardhura nga jashtë 36 praktika; njohjet e vendimeve penale shqiptare të dërguara jashtë vendit 14 praktika.

- Në lidhje me zbatimin e rekomandimit për organizimin e trajnimeve të përbashkëta është përmendur sërish bashkëpunimi me Shkollën e Magjistraturës për të organizuar aktivitete të përbashkëta trajnuese të zhvilluara me tema që lidhen me hetimet financiare, evazionin fiskal dhe krimin kibernetik. Gjithashtu, janë përmendur sërish aktivitetet e zhvilluara në kuadër të projektit PROCEEDS-2 të Këshillit të Evropës, prezencës së OSBE-së, si dhe numri i prokurorëve pjesëmarrës në to.

- Ka vijuar zbatimi i memorandumit të bashkëpunimit ndërinstitucional të nënshkruar në datën 15.7.2020 dhe në korrik 2021 është miratuar urdhri i përbashkët “Për ngritjen e Sekretariatit Teknik në Prokurorinë e Përgjithshme për zbatimin e memorandumit të bashkëpunimit” me qëllim rritjen e efektivitetit të hetimeve ndaj subjekteve që prirën të kryejnë evazion fiskal dhe ndaj nëpunësve publikë të administratës tatimore dhe doganore.

- Gjatë vitit 2021, për veprat penale në lidhje me taksat dhe tatimet¹²⁶ rezulton se janë regjistruar 316 procedime penale me 78 të pandehur për veprat penale në lidhje me taksat dhe tatimet, me rritje prej 5.33% të numrit të procedimeve të regjistruara krahasuar me vitin 2020. Janë dërguar për gjykim 94 çështje penale me ulje prej 12.14% të numrit të procedimeve krahasuar me vitin 2020, si dhe me 143 të pandehur të dërguar për gjykim, ku krahasuar me vitin 2020 ka një rritje prej 5.14% të numrit të të

¹²⁶ Referuar neneve 180-182/a të Kodit Penal.

pandehurve të dërguar për gjykim. Ndërsa për veprën penale “Moskryerja e detyrave nga organet tatimore”, të parashikuar nga neni 181/a i Kodit Penal, nuk rezultoi të jetë regjistruar ndonjë procedim penal.

- Për sa i përket politikës penale në veprat penale lidhur me taksat dhe tatimet, referuar statistikave rezultoi ashpërsim i kërkesave të prokurorit lidhur me masat e sigurimit për personat që kanë kryer këtë veprë ku 60.71% janë kërkesa për masë sigurimi me arrest në burg, me rritje prej 19.01% krahasuar me vitin 2020. Në lidhje me kërkesat për caktimin e dënimit, rezultoi se 22.7% e kërkesave janë të dënimit me burgim, 54.6% për dënim alternativ dhe 22.7% dënimit me gjobë. Ndërkohë nga analiza e të dhënave statistikore për këtë grup veprash ka rezultuar se: i) në 23 raste është kërkuar dënim me gjobë; ii) për 19 të pandehur është kërkuar dënim në minimum; iii) për 4 të pandehur është kërkuar dënim mesatar; iv) për 55 të pandehur është kërkuar pezullimi i ekzekutimit të dënimit; si dhe nuk ka raste të kërkesave për masa të tjera dënimi. Gjithashtu, nuk ka kërkesa të tjera të prokurorit si për pushim çështje apo akuze, tërheqje aktesh apo pafajësi. Ndërkohë nga analiza e statistikave të prokurorisë për vitin 2021 konstatohet se numri më i madh i referimeve ka ardhur nga policia e shtetit me 33.216 çështje të referuara, ndërkohë që referimet e policive të tjera janë si vijon: 38 çështje të referuara nga policia e ndërtimit; 15 çështje të referuara nga policia financiare; 5 çështje të referuara nga policia pyjore; 50 çështje të referuara nga policia elektrike; dhe 338 çështje të referuara nga policitë e tjera. Krahasuar me vitin 2020¹²⁷, konstatohet se kemi një rritje të referimeve nga Policia e Shtetit me 1081 raste më shumë, rritje të referimeve nga policia elektrike me 31 raste më shumë dhe nga policitë e tjera me 56 raste më shumë. Nga ana tjetër, për policinë financiare rezultoi se kemi 2 raste më pak të referuara, për policinë pyjore kemi 11 raste më pak të referuara dhe për policinë e ndërtimit 11 raste më pak të referuara, krahasuar me vitin 2020.

Nga vlerësimi i rekomandimeve të propozuara nga ministrinë e linjës që kanë në përgjegjësi agjencitë ligjzbatuese që ushtrojnë funksione të policisë gjyqësore, evidentohet progres i arritur dhe forcimi i bashkëpunimit me organin e prokurorisë. Me qëllim përmirësimit të mëtejshëm të këtij bashkëpunimi nga këto institucione janë propozuar si vijon:

Ministria e Brendshme¹²⁸ në përputhje me prioritetet e përcaktuara në programin e qeverisë dhe në kuadër të forcimit të bashkëpunimit me prokurorinë, ka fokusuar sugjerimet e saj në dy drejtime: i) rritjen e efektivitetit në luftën kundër krimit të organizuar dhe trafikimit; si dhe ii) parandalimin dhe goditjen e veprës penale të pastrimit të parave dhe dobësimin e financave të rrjeteve kriminale të krimit të organizuar.

Konkretisht Ministria e Brendshme sugjeron:

i) Zhvillimin e hetimeve pasurore paralelisht me hetimin penal referuarligjit nr. 10192, datë 3.12.2009, “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, veçanërisht në hetimet e grupeve të strukturuar kriminale, si dhe sekuestrimin/konfiskimin e aseteve kriminale prej fazës fillestare të hetimeve;

ii) Rritjen e vëmendjes ndaj veprave penale financiare, terrorizmit, korrupsionit, dhe veprave penale kibernetike si dhe rritjen e përdorimit të metodave speciale të hetimit për këto vepra;

iii) Zhvillimin e analizave ndërinstucionale me policinë dhe agjencitë e tjera ligjzbatuese me qëllim evidentimin, adresimin dhe zgjidhjen e problematikave, si dhe shkëmbimin e informacionit për zhvillimin e hetimeve;

iv) Vijimin e punës për koordinimin e sistemeve të menaxhimit të çështjeve në Prokurori dhe në Policinë e Shtetit, i cili do të shërbejë për administrimin e të dhënave të konsoliduara (*track-recorde* veçanërisht) për veprat penale në fushën e krimit të organizuar, sipas standardeve ndërkombëtare.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë¹²⁹ dhe konkretisht Drejtoria e Përgjithshme e Doganave shprehet se ka pasur një bashkëpunim të mirë si më Prokurorinë e Përgjithshme ashtu edhe me prokuroritë e rretheve në lidhje me kërkesat e këtyre të fundit për verifikime të kryerjes së procedurave të import/eksportit apo çdo veprim tjetër të kryer nga individë/subjekte, për nevoja të procedimeve penale si dhe kërkesave bazuar në ligjin nr. 10192, datë 3.12.2009, “Për parandalimin dhe goditjen e

¹²⁷ Të dhënat për vitin 2020 kanë qenë: 31415 referime nga policia e shtetit; 17 referime nga policia financiare; 49 referime nga policia e ndërtimit; 16 referime nga policia pyjore; dhe 338 referime nga policitë e tjera, ndërsa nga policia elektrike janë referuar 19 raste.

¹²⁸ Kërkuar informacion me shkresën nr. 114/2, datë 31.1.2022, ardhur përgjigje në mënyrë elektronike me shkresën nr. 1096/3 prot., datë 6.4.2022.

¹²⁹ Kërkuar informacion me shkresën nr. 114/2, datë 31.1.2022, ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 1895/1 prot., datë 11.2.2022, protokolluar pranë nesh me nr. 114/5 prot., datë 14.2.2022.

krimit të organizuar dhe trafikimit, nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”. Është theksuar se referimet e dërguara në organin e prokurorisë, gjatë vitit 2021 janë regjistruar si procedime penale nga organi i prokurorisë, u janë deleguar oficerëve të policisë gjyqësore dhe janë dërguar për gjykim.

Drejtoria e Hetimit në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave ka paraqitur disa problematika që ka hasur gjatë vitit 2021, që lidhen me:

i. rastet e flagrancës apo të kallëzimeve për veprat penale të shpërdorimit të detyrës për personelin doganor, të referuara nga institucione të tjera, si Policia Kufitare, Drejtoria e Policive të Qarqeve, për të cilat nuk marrin dijeni në lidhje me ecurinë e mëtejshme të hetimit nga prokuroritë e rretheve;

ii. mungesën e njoftimit të vendimeve përfundimtare të çështjeve, duke e konsideruar këtë fakt si detyrim ligjor dhe duke e konsideruar Drejtorinë e Doganave si kallëzues/ankues.

Agjencia e Mbikëqyrjes së Lojërave të Fatit rekomandon:

i. forcimin e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve, i cili të konsistojë në shkëmbimin e informacioneve dhe dhënien e ekspertizës nga ana e saj;

ii. rritjen e hetimeve proaktive jo vetëm të veprave penale në fushën e lojërave të fatit, por edhe në vepra penale të lidhura me to si pastrimi i produkteve të veprës penale, mitëmarrja, shpërdorimi i detyrës, evazioni fiskal si dhe

iii. rritjen e numrit të çështjeve të dërguara për gjykim për këtë kategori veprash penale me qëllim reduktimin e këtij fenomeni.

Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit dhe Pastrimit të Parave (DPPPP)¹³⁰ paraqet të njëjtat sugjerime:

i. nevojitet një rritje në tërësi e numrit të rasteve të dërguara në gjykatë për veprën penale të parashikuar nga neni 287 “Pastrimi i produkteve të veprës penale dhe veprimtarisë kriminale”, të Kodit Penal, duke përdorur në mënyrë sistematike edhe provat rrethanore, me fokus të veçantë në rastet kur pasuria me prejardhje kriminale buron nga pasuri kriminale të krijuara jashtë vendit apo nga raste korrupsioni brenda vendit;

ii. nevojitet rritje në tërësi e numrit të rasteve të dërguara në gjykatë për të cilat kërkohet konfiskimi i pasurisë kriminale (për çdo vepër të aplikueshme), përfshirë pasurinë indirekte dhe atë të prejardhur nga pasuria fillestare kriminale;

iii. vëmendje e veçantë duhet për rastet e hetuara dhe gjykuara sipas nenit 287 të Kodit Penal, kur kjo vepër penale kryhet nga persona të tretë, familjarë, lidhje të ngushta shoqërore apo profesionistë;

iv. qartësim dhe unifikim i qëndrimit të prokurorive të rretheve gjyqësore për autonominë e veprës penale të parashikuar nga neni 287 të Kodit Penal, pasi ka pasur raste kur vendimmarrja nuk ka qenë në përputhje me parashikimin ligjor; si dhe

v. të shihet mundësia e miratimit të procedurave bazë dhe standarde hetimore, të detyrueshme, për veprat penale të parashikuara nga nenet 287, 287/b, 179/a, 230/a të Kodit Penal.

Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve¹³¹, shprehet se:

i. në zbatim të memorandumit të bashkëpunimit nr. 1079, datë 15.7.2020, janë marrë angazhime për rritjen dhe forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional me qëllim rritjen e efektivitetit të hetimit të veprave penale në fushën e pastrimit të parave, krimeve financiare, e hetimeve pasurore për sekuestrimin dhe konfiskimin e aseteve kriminale;

ii. kërkohet një vëmendje e shtuar dhe prioritet më i lartë në sektorët e identifikimit me risk si sektori i ndërtimit, juridiksionet *offshore*;

iii. forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional për kryerjen e analizave të përbashkëta dhe shkëmbimin e informacioneve me qëllim evidentimin e saktë të faktit penal dhe sekuestrimin e aseteve kriminale.

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit¹³² shprehet se:

i. për vitin 2021 Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM) nuk ka pasur asnjë kallëzim penal, pasi fusha e saj e përgjegjësisë janë kundërvajtjet administrative në fushën e mjedisit dhe ujërave;

ii. Agjencia Kombëtare e Bregdetit (AKB), gjatë vitit 2021 ka pasur një kallëzim penal në Prokurorinë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Vlorë; si dhe

¹³⁰ Me shkresën e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr. 1895/2 prot., datë 17.2.2022 protokolluar pranë Ministrisë së Drejtësisë me nr. 114/6 prot., datë 18.2.2022.

¹³¹ Kërkuar informacion me shkresën nr. 114/2, datë 31.1.2022, ardhur përgjigje në mënyrë elektronike me shkresën nr. 4699 prot., datë 24.3.2022.

¹³² Kërkuar informacion me shkresën nr. 114/2, datë 31.1.2022, ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 1281/2 prot., datë 11.2.2022, protokolluar pranë nesh me nr. 114/4 prot., datë 14.2.2022.

iii. është përmendur bashkëpunimi me Ministrinë e Brendshme për raportimin e krimit mjedisor në Komisaratin Digjital. Në lidhje me këto raporte nëpërmjet aplikacionit, të dhënat e paraqitura janë për periudhën dhjetor 2021-6.2.2022, ku rezultojnë 419 raporte krimi mjedisor, si ndotjet akustike, ndotjet e ujit dhe ndotjet nga mbetjet inerte, nga të cilat 150 raporte janë në proces verifikimi.

Ministria e Turizmit dhe Mjedisit ndër të tjera rekomandon:

i. bashkëpunimin më të ngushtë midis strukturave të fushës së turizmit dhe mjedisit në nivel qendror dhe vendor me prokuroritë e rretheve, për rritjen e cilësisë së hetimeve dhe referim të saktë të kundërvajtjes/veprës penale në fushën e mjedisit, mbledhjen e provave të sakta, si dhe bashkëpunim midis strukturave përkatëse për gjetjen e autorëve;

ii. zhvillimin e trajnimeve të përbashkëta midis punonjësve në fushat e turizmit dhe mjedisit dhe prokurorëve të rretheve gjyqësore;

iii. forcimin e masave ndëshkuese nga ana e prokurorisë për kundërvajtjet penale në fushën e mjedisit, me qëllim shmangien e katastrofave mjedisore;

iv. krijimin e një komunikimi periodik për të diskutuar lidhur me ecurinë e punëve kundrejt dëmtimit në turizëm dhe mjedis, si dhe problematikat që hasen në procedurat për ndjekjet penale.

Agjencia e Menaxhimit të Pyjeve¹³³ në cilësinë e institucionit përgjegjës për mirëqeverisjen e pyjeve në nivel kombëtar, bën me dije se ky institucion si dhe Agjencia Kombëtare e Mjedisit, e cila zhvillon inspektime mjedisore, nuk kanë në organikën e tyre oficerë të policisë gjyqësore ose inspektorë, të cilët të kenë këtë status. Në kuadër të përafrimit të legjislacionit penal me aktet e Bashkimit Evropian në luftën kundër krimit mjedisor, ky institucion paraqet rekomandimin për trajtimin me prioritet të veprave penale në fushën e mjedisit, dhe vlerësimin e mundësisë për krijimin e një njësie të specializuar në prokurori, me prokurorë të kualifikuar e profilizuar për krimet kundër mjedisit. Ky rekomandim mbështetet dhe në faktin që gjatë viteve të fundit me mbështetjen e partnerëve të huaj si Komisioni Evropian dhe Ambasada e SHBA-së, në kuadër të projekteve të ndryshme, janë trajnuar prokurorë, gjyqtarë dhe oficerë të policisë gjyqësore për veprat penale në fushën e mjedisit.

Ministria e Mbrojtjes¹³⁴ në lidhje me bashkëpunimin me prokurorinë, ka sugjeruar:

i. të hartohet një plan trajnimi bazë (fillestar) dhe i vazhdueshëm, i përditësuar për oficerët e Policisë Gjyqësore të shërbimeve të Policisë Gjyqësore;

ii. të hartohet një udhëzim i posaçëm për përcaktimin e marrëdhënieve midis prokurorive dhe shërbimeve të Policisë Gjyqësore Ushtarake;

iii. dhënien e prioritetit delegimit të dosjeve penale ushtarake shërbimit të Policisë Gjyqësore pranë Policisë Ushtarake;

iv. bashkëpunimin për përfundimin e dosjeve të parashkruara;

v. komunikimin e prokurorisë me Policinë Ushtarake, me qëllim unifikimin dhe standardizimin e veprimeve hetimore për veprat penale të shpërdorimit të detyrës në Forcat e Armatosura dhe Ministrisë së Mbrojtjes,

vi. mundësinë për dhënien e aksesit në sistemin TIMS dhe ADAMS (opsionale) shërbimeve të Policisë Gjyqësore.

Ministria e Mbrojtjes ka parashtruar një problematikë që lidhet me faktin se referuar legjislacionit në fuqi Forca Detare/Roja Bregdetare gëzon statusin e Oficerit të Policisë Gjyqësore, por aktualisht këto attribute, të përcaktuara në ligj, nuk ushtrohen nga ky institucion. Në lidhje me këtë problematikë, sugjerohet bashkëpunimi i mëtejshëm me qëllim përmbushjen e kuadrit rregullator dhe bërjen efektive të dispozitave ligjore për ushtrimin e detyrës së oficerit të Policisë Gjyqësore (OPGJ) në aktivitetin e Rojës Bregdetare.

Sa më sipër, Këshilli i Ministrave, me qëllim forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional rekomandon:

1. Forcimin e luftës kundër informalitetit, duke rritur numrin e çështjeve të regjistruara dhe të dërguara për gjykim, për grupveprat penale në fushën e taksave dhe tatimeve, si dhe rritjen e numrit të hetimeve paralele financiare;

¹³³Kërkuar informacion me shkresën nr. 114/2 prot., datë 31.1.2022, ardhur informacion me shkresën e tyre nr. 112 prot., datë 9.2.2022, protokolluar pranë nesh me nr. 114/3 prot., datë 10.2.2022.

¹³⁴ Kërkuar informacion me shkresën nr. 114/2 prot., datë 31.1.2022. ardhur përgjigje me shkresën e tyre nr. 566/5 prot., datë 24.2.2022, protokolluar pranë nesh me nr. 1207 prot., datë 24.2.2022.

2. Vijimin e bashkëpunimit me institucionet përkatëse dhe rritjen e efektivitetit të hetimeve ndaj subjekteve që priren të kryejnë evazion fiskal dhe ndaj nëpunësve publikë të administratës tatimore dhe doganore;

3. Vijimin e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve ligjzbatuese kombëtare dhe ndërkombëtare, me qëllim rritjen e cilësisë dhe eficiencës në hetimin dhe ushtrimin e ndjekjes penale të suksesshme të kriminalitetit, shkëmbimin e të dhënave në funksion të hetimit të specializuar, të shpejtë dhe të gjithanshëm të grupeve kriminale me rrezikshmëri të lartë shoqërore dhe hetimeve proaktive që lidhen me veprat penale në fushën e krimeve financiare, shpërdorimit të fondeve publike, pastrimit të parave, financimit të terrorizmit, krimeve financiare dhe hetimeve pasurore si dhe për veprat penale të fushës së krimeve të rënda që mund të lidhen me format e veçanta të bashkëpunimit;

4. Vijimin e forcimit të kapaciteteve të seksioneve të posaçme pranë prokurorive me qëllim rritjen e numrit dhe cilësisë së hetimeve për veprat penale në kompetencë të këtyre seksioneve;

5. Rritjen e rasteve të përfshirjes në kryerjen e veprimeve të përbashkëta hetimore të oficerëve të shërbimeve të tjera të policive gjyqësore, sidomos për rastet e referuara në prokurori prej tyre, në respektim të parimit për të caktuar si Oficer të Policisë Gjyqësore, oficerin e strukturës referuese;

6. Shtimin e kapaciteteve profesionale nëpërmjet trajnimeve të përbashkëta me oficerët e policive gjyqësore në drejtim të ligjshmërisë së veprimeve hetimore dhe vlerës së provave veçanërisht në rastet e hetimeve financiare, evazionit fiskal dhe krimit kibernetik.